

Suvestinė redakcija nuo 2023-07-01 iki 2024-05-30

Įstatymas paskelbtas: TAR 2016-07-05, i. k. 2016-18825

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMAS

2016 m. birželio 21 d. Nr. XII-2470
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato pagrindines užimtumo formas ir jų sistemą, darbo ieškančių asmenų užimtumo rėmimo sistemos teisinius pagrindus, jos tikslą, uždavinius, užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių subjektų funkcijas, darbo rinkos paslaugų teikimo ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo organizavimą ir finansavimą, atsakomybę už nelegalų darbą, užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus, nedeklaruotą darbą ir nedeklaruotą savarankišką veiklą.

2. Šiuo įstatymu nustatytos darbo rinkos paslaugos ir užimtumo rėmimo priemonės taikomos:

1) Lietuvos Respublikos piliečiams, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiams ir jų šeimos nariams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje;

2) Lietuvos Respublikos piliečiams, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiams ir jų šeimos nariams, gyvenantiems kitoje Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėje narėje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

3) asmenims, kurie nėra Europos Sąjungos piliečiai, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalyje, ir nėra asmenys, kurie pagal Europos Sąjungos teisės aktus naudojami laisvo asmenų judėjimo teise (toliau – trečiųjų šalių piliečiai), turintiems leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, asmenims, kuriems suteiktas perkeliamojo asmens statusas, ir

asmenims, turintiems teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2082](#), 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07321

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

4) darbdaviams, registruotiems Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, ir darbdaviams fiziniams asmenims, deklaravusiems gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

3. Šio įstatymo nuostatos dėl:

1) konsultavimo dėl sezoninio darbo paslaugų teikimo taikomos ir trečiųjų šalių piliečiams, atvykstantiems į Lietuvos Respubliką dirbti sezoninių darbų;

2) tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo taikomos:

a) trečiųjų šalių piliečiams, ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, išskyrus atvykstančius į Lietuvos Respubliką dirbti sezoninių darbų;

b) prieglobsčio prašytojams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 2 straipsnio 20 dalyje, turintiems teisę dirbti ir ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį;

3) laisvų darbo vietų registravimo, informavimo ir tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo taikomos ir darbdaviams, vykdančioms veiklą Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse ir Šveicarijos Konfederacijoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

4. Atsakomybė už nelegalų darbą, užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus, nedeklaruotą darbą ir nedeklaruotą savarankišką veiklą taikoma visiems asmenims, veikiantiems Lietuvos Respublikos teritorijoje.

5. Šio įstatymo nuostatos yra suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Darbo asistentas** – įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros darbuotojas, padedantis neįgaliam darbuotojui atlikti darbo funkcijas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

2. **Užimtumas** – atlygintina arba neatlyginta teisėta fizinio asmens savarankiška, iš dalies savarankiška arba priklausoma veikla, kuria asmuo užsidirba pragyvenimo lėšų, taip pat veikla, kuria asmuo užsiima siekdamas įgyti darbinių ar profesinių įgūdžių, arba kita tęstinė veikla, kurią asmuo vykdo įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

3. **Užimtumo forma** – asmens veiklos, kurią vykdydamas asmuo yra laikomas užimtu, būdas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

4. **Užimtumo rėmimo politika** – darbo rinkos paslaugų, užimtumo rėmimo priemonių, kitų ekonominių ir socialinių priemonių, taikomų siekiant didinti darbo ieškančių asmenų užimtumą, mažinti nedarbą, švelninti neigiamas jo pasekmes, visuma.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

5. **Užimtumo rėmimo sistema** – darbo ieškančių asmenų užimtumui remti taikomų teisinių, ekonominių, socialinių ir organizacinių priemonių visuma.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

II SKYRIUS

UŽIMTUMO FORMOS IR JŲ SISTEMA

3 straipsnis. Užimtas asmuo

1. Asmuo yra laikomas užimtu, jeigu jis užsiima bent viena šių užimtumo formų veikla:

- 1) dirba pagal darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu;
- 2) yra savarankiškai dirbantis asmuo;
- 3) užsiima neatlygintinio užimtumo veikla.

2. Asmenų užimtumo pagal kiekvieną iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų užimtumo formų ypatumus, kurių nereglamentuoja šis įstatymas, nustato specialūs įstatymai ir kiti teisės aktai.

4 straipsnis. Asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis ir darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu

1. Asmuo yra laikomas dirbančiu, jeigu jis dirba pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu.

2. Darbo sutarties sąvoką, darbo sutarties sudarymo, vykdymo ir pasibaigimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.

3. Darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai yra šie:

- 1) valstybės tarnybos santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir atitinkami tarnybos statutai;
- 2) profesinės karo tarnybos santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas;
- 3) dėl valstybės politikų darbo susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato specialūs įstatymai, išskyrus atvejus, kai savivaldybės tarybos nario pareigos atliekamos neatlygintinai;
- 4) dėl valstybės pareigūnų darbo susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato specialūs įstatymai;
- 5) dėl teisėjų darbo susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos teismų įstatymas ir kiti įstatymai;
- 6) diplomatinės tarnybos santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymas ir kiti įstatymai;
- 7) dėl kriminalinės žvalgybos slaptųjų dalyvių darbo susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymas;
- 8) dėl asmenų, deleguotų į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas, tarnybos susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymas ir kiti įstatymai;
- 9) dėl asmenų, atlygintinai einančių narystės pagrindu renkamasias pareigas ar paskirtų į apygardų, apylinkių rinkimų, savivaldybių rinkimų, į miestų, rajonų referendumo komisijas, tarnybos susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatymas;
- 10) darbas, dirbamas teismo nuteistųjų Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse nustatyta tvarka;
- 11) darbas, dirbamas asmenų, esančių socialinės ir psichologinės reabilitacijos įstaigose.

5 straipsnis. Savarankiškai dirbantys asmenys

Savarankiškai dirbantis asmuo yra fizinis asmuo, kuris užsiima šia pagal savo pobūdį ir turinį neturinčia darbo santykiams ar darbo santykiams prilyginamiems teisiniams santykiams būdingo darbą atliekančio asmens pavaldumo asmeniui, kurio naudai yra atliekamas darbas,

požymio veikla, kuriai būdingas tęstinumas ir (ar) kartotinumai bei galimybė tokią veiklą vykdyti ateityje:

- 1) individualia veikla;
- 2) veikla įsteigus juridinį asmenį ar kitą organizacinę struktūrą arba vykdant veiklą, kitaip susijusią su veikla juridiniame asmenyje;
- 3) veikla pagal paslaugų kvitus teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo nustatyta tvarka.

5¹ straipsnis. Išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims skyrimo ir mokėjimo ypatumai Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną

1. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir karantiną, kurio metu nustato ūkinės veiklos apribojimus, savarankiškai dirbantis asmuo, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, turi teisę gauti išmoką savarankiškai dirbančiam asmeniui, jeigu jis atitinka šias sąlygas:

1) yra įtrauktas į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) sudaromą Savarankiškai dirbančių asmenų, pripažintų nukentėjusiais nuo ekstremaliosios situacijos ir karantino, kurio metu Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato ūkinės veiklos apribojimus, sąrašą. Į šį sąrašą įtraukiamas savarankiškai dirbantis asmuo, kurio:

a) vykdoma ūkinė veikla apribota Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu ir kurio paskutinio mokestinio ataskaitinio laikotarpio pajamos, palyginti su priešpaskutinio mokestinio ataskaitinio laikotarpio pajamomis, sumažėjo ne mažiau kaip 30 procentų (paskutiniu ir priešpaskutiniu mokestiniu ataskaitiniu laikotarpiu pateiktų metinių pajamų mokesčio deklaracijų duomenys). Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir karantiną, kurių metu yra nustatomi ūkinės veiklos vykdymo apribojimai, laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki balandžio 30 d. pajamų sumažėjimas ne mažiau kaip 30 procentų vertinamas pagal pateiktą priešpaskutinio mokestinio ataskaitinio laikotarpio ir prieš jį buvusio mokestinio ataskaitinio laikotarpio metinių pajamų mokesčio deklaracijų duomenis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [XIV-911](#), 2022-01-20, paskelbta TAR 2022-01-27, i. k. 2022-01287

b) priešpaskutinio mokestinio ataskaitinio laikotarpio pajamos, gautos iš savarankiškos veiklos, buvo ne mažesnės negu 12 einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžių,

apskaičiuotų ataskaitiniais metais Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Į savarankiškai dirbančio asmens pajamas neįskaitomos pagal šį straipsnį jam mokėtos išmokos;

2) savarankiška veikla buvo registruota ne trumpesnę kaip 3 mėnesių laikotarpį per 12 mėnesių ir nebuvo išregistruota iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, kurio metu nustatyti ūkinės veiklos apribojimai, paskelbimo dienos;

3) jeigu dirba, jam priskaičiuotas darbo užmokestis pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintus teisinius santykius yra ne didesnis už Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą;

4) juridinio asmens atveju neturi likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statuso.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

2. Šiame straipsnyje nustatyta išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui mokama kas mėnesį už praėjusį kalendorinį mėnesį, kurį dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino buvo nustatyti ūkinės veiklos apribojimai, ir yra lygi vienam einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžiui, apskaičiuotam Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbta ekstremalioji situacija ir karantinas, kurių metu nustatyti ūkinės veiklos apribojimai, truko ne visą mėnesį, už kurį savarankiškai dirbančiam asmeniui mokama išmoka, savarankiškai dirbančiam asmeniui mokamos išmokos dydis proporcingai mažinamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

Nr. [XIV-911](#), 2022-01-20, paskelbta TAR 2022-01-27, i. k. 2022-01287

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančiam asmeniui išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui skiriama ne anksčiau kaip nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, kurio metu nustatyti ūkinės veiklos apribojimai, paskelbimo dienos. Vienam savarankiškai dirbančiam asmeniui skiriama ir mokama viena išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui, nepriklausomai nuo jo vykdomų savarankiškų veiklų skaičiaus.

4. Šiame straipsnyje nustatytos išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui mokėjimas nutraukiamas:

1) pasibaigus išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui mokėjimo terminui, nurodytam šio straipsnio 2 dalyje;

2) jeigu asmuo nebeatitinka bent vienos iš šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų išmokai savarankiškai dirbančiam asmeniui skirti ir mokėti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

5. Išmoką savarankiškai dirbančiam asmeniui skiria Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba). Asmeniui, kuris kreipėsi į Užimtumo tarnybą dėl išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui paskyrimo, ši išmoka paskiriama per 3 darbo dienas nuo duomenų ar dokumentų, patvirtinančių asmens atitiktį šio straipsnio 1 dalyje nurodytai (nurodytoms) sąlygai (sąlygoms), gavimo Užimtumo tarnyboje dienos. Sprendimą nutraukti išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui mokėjimą Užimtumo tarnyba priima per vieną darbo dieną nuo dienos, kurią pasibaigė išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui mokėjimo terminas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, arba nuo duomenų ar dokumentų, patvirtinančių asmens neatitiktį šio straipsnio 1 dalyje nurodytai (nurodytoms) sąlygai (sąlygoms), gavimo Užimtumo tarnyboje dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

6. Išmoką savarankiškai dirbančiam asmeniui, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalyje nurodytus Užimtumo tarnybos priimtus sprendimus, moka ir išieško Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos paskirta Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (toliau – išmokų mokėtojas).

7. Išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui išieškojimui *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo V skyriaus nuostatos.

8. Kreipimosi dėl išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui, šios išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarka nustatoma Užimtumo tarnybos direktoriaus patvirtintuose Išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims nuostatuose, suderintuose su išmokų mokėtoju.

9. Išmokų mokėtojo patiriamos išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims mokėjimo ir išieškojimo sąnaudos kompensuojamos pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytą procentinį dydį šioms sąnaudoms kompensuoti iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

Nr. [XIV-35](#), 2020-12-03, paskelbta TAR 2020-12-15, i. k. 2020-27343

5² straipsnis. Vienkartinės ir periodinės išmokos individualią žemės ūkio veiklą vykdančioms asmenims skyrimo ir mokėjimo ypatumai Lietuvos

Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną

1. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir karantiną, individualią žemės ūkio veiklą vykdantis asmuo turi teisę gauti vienkartinę 200 eurų išmoką, jeigu jis atitinka visas šias sąlygas:

1) žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos yra mažesnis negu 4 ekonominio dydžio vienetai;

2) yra deklaravęs žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus (išskyrus deklaravusius vien tik ganyklas, pievas arba daugiameses žoles Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriaus DGP ir GPŽ kodais) už 2019 metus arba turi ne mažiau kaip vieną sąlyginį gyvūną, apskaičiuotą per 2019 m. laikotarpį;

3) jo deklaruota gyvenamoji vieta yra kaimo vietovėje;

4) nedirba ar neturi darbo santykiams prilygintų teisinių santykių;

5) negauna Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatyme nustatytos nedarbo socialinio draudimo išmokos;

6) negauna išmokos savarankiškai dirbančiam asmeniui pagal šio įstatymo 5¹ straipsnį.

2. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir karantiną, individualią žemės ūkio veiklą vykdantis asmuo turi teisę gauti periodinę 200 eurų išmoką už kalendorinį mėnesį, jeigu jis atitinka šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 6 punktuose nustatytas sąlygas ir dirba pagal darbo sutartį ar turi darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, o jam priskaičiuotas darbo užmokestis yra ne didesnis už Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą.

3. Šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantiems asmenims vienkartinės ir periodinės išmokos išmokamos iki 2020 m. gruodžio 31 d. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino terminas trumpesnis negu kalendorinis mėnuo, už tą mėnesį mokamos periodinės 200 eurų išmokos dydis proporcingai mažinamas.

4. Šiame straipsnyje nustatytas vienkartinės ir periodinės išmokas asmenims skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos paskirtas išmokų mokėtojas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos įgaliotos institucijos pateiktą individualią žemės ūkio veiklą vykdančių asmenų sąrašą (toliau – sąrašas). Asmuo prašymą dėl vienkartinės ar periodinės išmokos paskyrimo pateikia savivaldybės administracijai pagal jo deklaruotą gyvenamąją vietą. Kai išmokų mokėtojas gauna sąrašą ir duomenis, patvirtinančius asmens atitiktį šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytoms sąlygoms, asmeniui, kuris kreipėsi dėl vienkartinės ar periodinės išmokos

paskyrimo, ši išmoka paskiriama per 10 darbo dienų. Sprendimą nutraukti periodinės išmokos asmenims mokėjimą išmokų mokėtojas priima ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo dienos, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė atšaukia ekstremaliąją situaciją ar karantiną, arba nuo dienos, kurią sueina bent vieno iš jų paskelbimo terminas, arba nuo dienos, kurią išmokų mokėtojas gavo duomenų, patvirtinančių asmens neatitiktį šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms sąlygoms.

5. Šiame straipsnyje nustatytas periodinės išmokas išieško išmokų mokėtojas. Periodinių išmokų išieškojimui *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo V skyriaus nuostatos.

6. Kreipimosi dėl vienkartinės ir periodinės išmokos individualią žemės ūkio veiklą vykdančiam asmeniui, šių išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarka nustatoma Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro kartu su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministru patvirtintuose Vienkartinės ir periodinės išmokos individualią žemės ūkio veiklą vykdančiams asmenims nuostatuose, suderintuose su išmokų mokėtoju.

7. Išmokų mokėtojo patiriamos šiame straipsnyje nustatytos vienkartinės ir periodinės išmokų mokėjimo ir išieškojimo sąnaudų kompensuojamos pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytą procentinį dydį šioms sąnaudoms kompensuoti iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

8. Šiame straipsnyje nustatytos vienkartinės ir periodinės išmokos mokamos iš valstybės biudžeto.

TAR pastaba. Papildymas 5² straipsniu įsigalioja 2020 m. rugpjūčio 1 d. ir galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d. Šiame straipsnyje numatytos vienkartinės ir periodinės išmokos skiriamos ir išmokamos individualią žemės ūkio veiklą vykdančiams asmenims, kurie nustatytus reikalavimus atitiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbto karantino laikotarpiu. Papildyta straipsniu:
Nr. [XIII-3211](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15404

6 straipsnis. Individuali veikla

1. Individuali veikla yra ši savarankiška fizinio asmens veikla:

1) savarankiška kūryba, kuri yra susijusi su savarankiška kūrinių, kurie gali būti autorių teisių objektas, kūrimu ir turtinių teisių į savo sukurtus kūrinius perdavimu arba jų suteikimu;

2) veikla pagal laisvąją profesiją, kuria reikiamą kvalifikaciją turintys fiziniai asmenys verčiasi asmeniškai, atsakingai ir profesiniu atžvilgiu nepriklausomai, teikdami intelektines paslaugas klientams ir visuomenei, įskaitant teisinę, apskaitininko, auditoriaus, buhalterio, lobisto, finansų konsultanto, mokesčių konsultanto, architekto, inžinieriaus, dizainerio,

psichologo, žurnalisto, maklerio, brokerio, įmonių bankroto administratoriaus, įmonių restruktūrizavimo administratoriaus ir panašią veiklą;

3) savarankiška sporto veikla, kuri yra susijusi su tam tikros fizinės ar protinės veiklos, grindžiamos tam tikromis taisyklėmis ir organizuojamos tam tikra specialiai šiai veiklai nustatyta forma, atlikimu, rengimosi varžyboms ir dalyvavimo varžybose veikla, išskyrus sporto veiklą pagal darbo sutartį dėl sportinės veiklos;

4) savarankiška atlikėjo veikla, kuri yra susijusi su atlikėjo rengimosi viešam pasirodymui ir dalyvavimo viešame pasirodyje veikla. Atlikėjais nelaikomi fiziniai asmenys, dalyvaujantys kuriant kūrinį arba rengiantis viešam pasirodymui, tačiau nedalyvaujantys kūrinį atliekant viešai ar viešai pasirodant;

5) savarankiška trenerio veikla, kai treneris nėra sudaręs darbo sutarties dėl trenerio darbo su organizacija, kuri vykdo kūno kultūros ir sporto pratybas;

6) mokslinė ir kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla, kuri nepriskiriama veiklai pagal laisvąją profesiją;

7) kita savarankiška komercinė arba gamybinė veikla, išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat finansinių priemonių sandorius;

8) žemės ūkio veikla.

2. Asmuo užsiima individualia veikla mokesčių įstatymų nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Veikla įsteigus juridinį asmenį ar kitą organizacinę struktūrą arba vykdant veiklą, kitaip susijusią su veikla juridiniame asmenyje

Asmuo pagal šį įstatymą yra laikomas užimtu, jeigu jis yra įsteigęs šios teisinės formos juridinį asmenį arba yra jo dalyvis ar dalyvauja kitos organizacinės struktūros veikloje arba vykdo šią veiklą, kitaip susijusią su veikla juridiniame asmenyje:

1) yra individualios įmonės savininkas;

2) yra mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys;

3) yra partneris pagal jungtinės veiklos sutartį, išskyrus ūkininko ar žemės ūkio valdos partnerį;

4) yra juridinio asmens valdymo organo narys ir už šią savo veiklą gauna atlygį;

5) yra kooperatinės bendrovės narys, kuris vykdo ūkines operacijas su kooperatine bendrove;

6) yra šeimos dalyvis;

7) yra juridinio asmens dalyvis ir pagal įstatymus ir juridinio asmens steigimo dokumentus turi teisę į juridinio asmens pelno dalį.

8 straipsnis. Individuali žemės ūkio veikla

Individuali žemės ūkio veikla – tai veikla, kurią vykdo fizinis asmuo, įregistravęs žemės ūkio valdą, ūkininko ūkį ar ūkinius gyvūnus arba tapęs ūkininko partneriu ar žemės ūkio valdos partneriu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

9 straipsnis. Neatlygintinis asmenų užimtumas

Užimtu yra laikomas asmuo, kuris vykdo šią neatlygintiną veiklą:

- 1) stažuojasi, sudaręs stažuotės sutartį;
- 2) atlieka visuomenei naudingą veiklą;
- 3) atlieka darbą kaip darbo terapijos priemonę;
- 4) vykdo savanorišką veiklą;
- 5) atlieka praktiką, sudaręs savanoriškos praktikos sutartį;
- 6) atlieka praktiką, sudaręs profesinės veiklos praktikos sutartį;
- 7) užsiima profesine veikla profesinės adaptacijos laikotarpiu;
- 8) atlieka viešuosius darbus jam skyrus tokią administracinę nuobaudą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka;
- 9) atlieka viešuosius darbus jam skyrus tokią bausmę Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Savanoriška praktika

1. Asmenys turi teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartis su įmonėmis, įstaigomis, organizacijomis ar kitomis organizacinėmis struktūromis (toliau – įmonė), kuriose atliekama savanoriška praktika.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-811](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27389

2. Jaunesni kaip 18 metų asmenys turi teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartį, jeigu tam neprieštaruoja vaiko atstovas pagal įstatymą.

3. Įmonė, likus ne mažiau kaip vienai darbo dienai iki numatytos asmens savanoriškos praktikos atlikimo pradžios ir per 3 darbo dienas po savanoriškos praktikos atlikimo pabaigos, informuoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritorinį skyrį, vykdančią šiame straipsnyje nustatytą savanoriškos praktikos sutartims keliamų reikalavimų laikymosi kontrolę, apie asmens savanoriškos praktikos pradžią ir pabaigą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

4. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka savanorišką praktiką atliekantys asmenys yra valstybės lėšomis draudžiami sveikatos draudimu Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

5. Asmuo tuo pačiu metu gali atlikti savanorišką praktiką ne daugiau kaip pagal vieną savanoriškos praktikos sutartį. Savanoriškos praktikos sutartis su ta pačia įmone gali būti sudaroma ne daugiau kaip vieną kartą.

6. Savanoriškos praktikos sutarčių skaičius įmonėje negali viršyti 10 procentų visų įmonės darbuotojų skaičiaus, o jeigu įmonėje yra mažiau kaip 10 darbuotojų, toje įmonėje negali būti sudaryta ir galioti daugiau kaip viena savanoriškos praktikos sutartis.

7. Savanorišką praktiką atliekančio asmens sudarytos savanoriškos praktikos sutarties terminas arba bendras to asmens sudarytų savanoriškos praktikos sutarčių terminas negali būti ilgesnis kaip 2 mėnesiai per kalendorinius metus.

8. Asmuo gali sudaryti savanoriškos praktikos sutartį ne daugiau kaip 3 kartus, o bendras jo sudarytų savanoriškos praktikos sutarčių terminas negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai.

9. Savanoriška praktika yra neatlygintina.

10. Savanoriškos praktikos atlikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

III SKYRIUS

UŽIMTUMO RĖMIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

UŽIMTUMO RĖMIMO IR STEBĖSENOS SISTEMA

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

11 straipsnis. Užimtumo rėmimo sistemos tikslas ir uždaviniai

1. Užimtumo rėmimo sistemos tikslas – siekti visiško gyventojų užimtumo, mažinti jų socialinę atskirtį ir stiprinti socialinę sanglaudą.

2. Užimtumo rėmimo sistemos uždaviniai yra šie:

- 1) derinti darbo pasiūlą ir paklausą, siekiant išlaikyti darbo rinkos pusiausvyrą;
- 2) didinti darbo ieškančių darbingo amžiaus asmenų užimtumo galimybes.

3. Užimtumo rėmimo sistemos uždaviniai ir užimtumo rėmimo priemonės įgyvendinami ir darbo rinkos paslaugos teikiamos vadovaujantis moterų ir vyrų lygių galimybių bei nediskriminavimo principais.

12 straipsnis. Darbo rinkos paslaugos ir užimtumo rėmimo priemonės

1. Darbo rinkos paslaugos yra šios:

- 1) laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių asmenų registravimas;
- 2) informavimas;
- 3) konsultavimas;
- 4) įsidarbinimo galimybių vertinimas;
- 5) tarpininkavimas įdarbinant;
- 6) individualios užimtumo veiklos planavimas;
- 7) įdarbinimas su pagalba.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

2. Užimtumo rėmimo priemonės yra šios:

- 1) aktyvios darbo rinkos politikos priemonės;
- 2) užimtumo didinimo programos;
- 3) atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

4) išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

12¹ straipsnis. Užimtumo ir darbo rinkos stebėseną

1. Užimtumo ir darbo rinkos stebėsenos paskirtis – sudaryti sąlygas užimtumo rėmimo politikos subjektams priimti pagrįstus sprendimus. Užimtumo stebėseną, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, atlieka Vyriausybės strateginės analizės centras Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Darbo rinkos stebėseną atlieka užimtumo rėmimo politiką formuojančios, jos įgyvendinimą organizuojančios, koordinuojančios ir kontroliuojančios valstybės institucijos ir šią politiką įgyvendinančios institucijos ir įstaigos, nurodytos šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2370](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12450

2. Užimtumo stebėsena apima:

- 1) Lietuvos gyventojų užimtumo būklės, kaitos, tendencijų vertinimą, atsižvelgiant į valstybės, savivaldybių, visuomenės ir ūkio poreikius;
- 2) Lietuvos gyventojų užimtumo prognozavimą;
- 3) užimtumo statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir statistinės informacijos skelbimą.

3. Darbo rinkos stebėsena apima:

- 1) darbo ieškančių asmenų ir laisvų darbo vietų apskaitą, padėties darbo rinkoje vertinimą ir jos pokyčių prognozavimą;
- 2) darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo ir efektyvumo vertinimą.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

ANTRASIS SKIRSNIS

UŽIMTUMO RĖMIMO POLITIKĄ FORMUOJANTYS, JOS ĮGYVENDINIMĄ ORGANIZUOJANTYS, KOORDINUOJANTYS IR KONTROLIUOJANTYS BEI JĄ ĮGYVENDINANTYS SUBJEKTAI IR JŲ KOMPETENCIJA

13 straipsnis. Užimtumo rėmimo politiką formuojantys, jos įgyvendinimą organizuojantys, koordinuojantys ir kontroliuojantys bei ją įgyvendinantys subjektai

1. Užimtumo rėmimo politiką formuoja, jos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė;
- 2) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kitos ministerijos.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

2. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendina:

- 1) Užimtumo tarnyba, kitos valstybės institucijos ir įstaigos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

- 2) savivaldybių institucijos ir įstaigos;

- 3) kiti juridiniai ir fiziniai asmenys.

3. Užimtumo rėmimo politiką formuojančios, jos įgyvendinimą organizuojančios, koordinuojančios ir kontroliuojančios valstybės institucijos, nurodytos šio straipsnio 1 dalyje,

užimtumo rėmimo politiką formuoja konsultuodamosi su socialiniais partneriais. Užimtumo tarnyba užimtumo rėmimo politiką įgyvendina bendradarbiaudama su Užimtumo taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

4. Užimtumo rėmimo politiką formuojančios, jos įgyvendinimą organizuojančios, koordinuojančios valstybės institucijos ir ją įgyvendinančios institucijos ir įstaigos, nurodytos šio straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose, darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumą vertina atlikdamos darbo ieškančių asmenų, darbdavių apklausas, statistinių duomenų analizę, organizuodamos mokslinius tyrimus ir šio vertinimo rezultatus skelbia viešai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

14 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencija

Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

- 1) teikia Lietuvos Respublikos Seimui užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimą reglamentuojančių įstatymų projektus;
- 2) tvirtina valstybės užimtumo didinimo programas ir priima nutarimus, būtinus užimtumo rėimui užtikrinti;
- 3) koordinuoja ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų veiklą, susijusią su užimtumo rėimu.

15 straipsnis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kitų ministerijų kompetencija

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

- 1) teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimo;
- 2) koordinuoja, analizuoja ir kontroliuoja užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimą pagal Europos Sąjungos užimtumo strategiją;
- 3) organizuoja ir finansuoja užimtumo rėmimo priemonių ir darbo rinkos paslaugų įgyvendinimą;
- 4) nustato darbo rinkos paslaugų teikimo, užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo, darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką;
- 5) atlieka kitas teisės aktų jai nustatytas užimtumo rėmimo funkcijas.

2. Kitos ministerijos šio įstatymo nustatytas darbo rinkos paslaugas teikia ir užimtumo rėmimo sistemos tikslą, uždavinius ir užimtumo rėmimo priemones pagal savo kompetenciją

įgyvendina vykdydamos įstatymų ir kitų teisės aktų joms pavestos valdymo srities funkcijas bei veiklą, susijusią su Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimu.

16 straipsnis. Užimtumo tarnybos, kitų institucijų ir įstaigų kompetencija

1. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendina Užimtumo tarnyba.

2. Užimtumo tarnyba yra biudžetinė įstaiga, veikianti prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Užimtumo tarnyba turi savo sąskaitas banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

3. Užimtumo tarnyba:

1) teikia šiame įstatyme nustatytas darbo rinkos paslaugas ir įgyvendina šiame įstatyme nustatytas aktyvios darbo rinkos politikos priemones ir užimtumo didinimo programas;

2) nustato darbo ieškančių asmenų dalyvavimo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse atrankos kriterijus ir tvarką bei darbdavių, pageidaujančių įgyvendinti aktyvios darbo rinkos politikos priemones, atrankos kriterijus ir tvarką;

3) vykdo šalies ir atskirų jos regionų darbo rinkos ir įsitvirtinimo joje stebėseną;

4) kartu su savivaldybių institucijomis ir regionų plėtros tarybomis, socialiniais partneriais svarsto ir teikia pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl priemonių užimtumo problemoms spręsti atsižvelgiant į regiono specifiką;

5) *Neteko galios nuo 2023-01-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

6) organizuoja užimtumo ir socialinių garantijų valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės atleidžiamiesiems darbuotojams įgyvendinimą Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;

7) organizuoja ir koordinuoja profesinės reabilitacijos paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;

8) išduoda leidimus dirbti Lietuvos Respublikoje ir priima sprendimus įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

9) registruoja grupės darbuotojų atleidimo atvejus;

10) atsižvelgdama į Vyriausybės patvirtintus regioninės politikos prioritetus ir regionų plėtros tarybų patvirtintus regionų plėtros planus, rengia ir, suderinusi su regionų plėtros

tarybomis, tvirtina planuojamų įgyvendinti einamaisiais biudžetiniais metais aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo programas ir viešai jas skelbia;

11) atlieka kitas teisės aktų jai nustatytas funkcijas.

4. Prie Užimtumo tarnybos veikia iš valstybės institucijų ir darbdavių atstovų sudaroma dvišalė kolegiali institucija – Užimtumo taryba. Užimtumo taryba svarsto Užimtumo tarnybos veiklos organizavimo, atskaitomybės visuomenei ir užimtumo didinimo klausimus ir šiais klausimais teikia išvadas bei pasiūlymus Užimtumo tarnybai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Užimtumo tarybos sudarymo tvarką nustato ir veiklos nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

5. Kitos valstybės institucijos prisideda prie šiame įstatyme nustatyto užimtumo rėmimo sistemos tikslo ir uždavinių bei užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo, vadovaudamosi šiuo įstatymu ir kitais su užimtumu susijusiais teisės aktais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

17 straipsnis. Savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetencija

Savivaldybių institucijos ir įstaigos dalyvauja įgyvendinant šio įstatymo 45, 46 ir 47 straipsniuose nustatytas užimtumo rėmimo priemones bei rengia ir įgyvendina šio įstatymo 48 straipsnyje nustatytas užimtumo didinimo programas.

18 straipsnis. Socialiniai partneriai

1. Socialiniai partneriai, įgyvendindami užimtumo rėmimo politiką, savo interesams atstovauja dalyvaudami Lietuvos Respublikos trišalės tarybos ir trišalių tarybų (komitetų, komisijų) prie užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų veikloje.

2. Trišalės tarybos (komitetai, komisijos) prie užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų svarsto ir teikia pasiūlymus dėl įstaigų prioritetinių veiklos krypčių nustatymo, užimtumo didinimo programų rengimo tikslingumo, darbo rinkos paslaugų teikimo ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo, veiklos efektyvumo didinimo.

3. Trišalės tarybos (komitetai, komisijos) gali būti nuolatinės arba sudaromos atskiriems užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimo klausimams spręsti.

4. Trišalių tarybų (komitetų, komisijų) prie užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

19 straipsnis. Nevyriausybinų organizacijų, kitų organizacijų ir vietos bendruomenių atstovai

Nevyriausybinių organizacijų, kitų organizacijų ir vietos bendruomenių atstovai, atstovaujantys darbo ieškančių asmenų grupių interesams, gali dalyvauti patariamojo balso teise trišalių tarybų (komitetų, komisijų) prie užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų ir teikti užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančioms institucijoms pasiūlymus darbo ieškančių asmenų užimtumo klausimams spręsti.

TREČIASIS SKIRSNIS

SUBJEKTAI, KURIEMS TAIKOMOS DARBO RINKOS PASLAUGOS IR UŽIMTUMO RĖMIMO PRIEMONĖS

20 straipsnis. Asmenys, kuriems taikomos šiame įstatyme nustatytos darbo rinkos paslaugos ir užimtumo rėmimo priemonės

1. Šiame įstatyme nustatytos darbo rinkos paslaugos teikiamos šiems asmenims:

- 1) nedirbantiems asmenims;
- 2) asmenims, dirbantiems pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu;

3) savarankiškai dirbantiems asmenims;

4) darbdaviams.

2. Šiame įstatyme nustatytos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės ir užimtumo didinimo programos taikomos šiems darbo ieškantiems asmenims, registruotiems Užimtumo tarnyboje:

1) bedarbiams;

2) užimtiems asmenims.

3. Užimtiems asmenims taikomos šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 1 punkte, 41 straipsnio 1 dalyje ir 45 straipsnyje nurodytos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

4. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 48¹ straipsnyje, skiriama ir mokama atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams. Už įdarbintą asmenį, atitinkantį šio įstatymo 48¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, darbdaviui mokama šio įstatymo 48² straipsnyje nurodyta išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio.

5. Darbo rinkai besirengiantiems asmenims, nurodytiems šio įstatymo 22 straipsnio 7 dalyje, taikomos užimtumo didinimo programos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

21 straipsnis. Nedirbantys asmenys

Nedirbantis asmuo yra asmuo, kuris atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- 1) yra bedarbis;
- 2) užsiima tik neatlygintinio užimtumo veikla;
- 3) nėra užimtas asmuo;

22 straipsnis. Bedarbiai, kiti darbo ieškantys asmenys ir darbo rinkai besirengiantys asmenys

1. Bedarbis yra asmuo, kuris atitinka visas šias sąlygas:

1) nedirba pagal darbo sutartį ar nėra darbo santykiams prilygintų teisinių santykių subjektas;

2) nėra savarankiškai dirbantis asmuo, išskyrus asmenį, vykdančią šio įstatymo 5 straipsnio 3 punkte nurodytą veiklą pagal paslaugų kvitus teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas, asmenį, kuris yra užimtas šio įstatymo 7 straipsnio 3–7 punktuose nurodytomis veiklomis, asmenį, kuris yra individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos, kuri laikinai nevykdo veiklos ir apie tai yra informavusi mokesčių administratorių centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka, savininkas arba mažosios bendrijos narys ar tikrosios ūkinės bendrijos, ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys arba Juridinių asmenų registre suteiktą likviduojamos ar bankrutuojančios individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos statusą turinčios individualios įmonės savininkas ar mažosios bendrijos narys, ar tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys, ir asmenį, vykdančią individualią žemės ūkio veiklą, kai žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. yra mažesnis už 4 ekonominio dydžio vienetus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1304](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15631

3) yra asmuo nuo 16 metų iki Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus;

4) yra asmuo, pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą galintis būti darbuotoju;

5) nesimoko pagal bendrojo ugdymo programas, išskyrus asmenis, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas;

6) tiek savarankiškai, tiek naudodamasis Užimtumo tarnybos teikiamomis darbo rinkos paslaugomis ieško darbo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

7) nėra deklaravęs išvykimo iš Lietuvos Respublikos, išskyrus Europos Sąjungos reglamentuose dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo numatytus atvejus, kai asmuo turi būti Užimtumo tarnybos žinioje.

2. Asmuo, kuris užsiima neatlygintinio užimtumo veikla, tačiau atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, turi teisę įgyti bedarbio statusą.

3. Asmuo, kuris atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas sąlygas, bedarbio statusą įgyja nuo jo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka momento.

4. Darbo ieškantis asmuo, kuris neatitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų sąlygų arba kurio bedarbio statusas buvo panaikintas dėl šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 5–9 punktuose nurodytų aplinkybių, arba nedirbantis asmuo (išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytą nedirbantį asmenį), kurį Užimtumo tarnyba, vadovaudamasi šio straipsnio 7 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažįsta darbo rinkai besirengiančiu asmeniu, Užimtumo tarnyboje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti registruotas vienu iš šių statusų:

- 1) užimto asmens;
- 2) pensinio amžiaus asmens;
- 3) besimokančio asmens;
- 4) asmens, praradusio bedarbio statusą;
- 5) darbo rinkai besirengiančio asmens.

5. Asmenų, kurių bedarbio statusas panaikintas dėl šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 5–9 punktuose nurodytų aplinkybių, registracija Užimtumo tarnyboje gali būti tęsiama asmens prašymu, jeigu asmens prašymas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pateikiamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bedarbio statuso panaikinimo dienos, ir jiems gali būti priskiriamas šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytas statusas, o bedarbio statusas pakartotinai jiems gali būti suteikiamas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo bedarbio statuso panaikinimo dienos. Nedirbančiam asmeniui, kuriam bedarbio statusas buvo panaikintas dėl šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 9 punkte nurodytos aplinkybės, darbo rinkai besirengiančio asmens statusas nesuteikiamas.

TAR pastaba. 22 straipsnio 5 dalies nuostata dėl registracijos Užimtumo tarnyboje tęsimo asmens prašymu, kuris pateikiamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bedarbio statuso panaikinimo dienos, taikoma asmenims, kuriems bedarbio statusas dėl Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 5–9 punktuose nurodytų aplinkybių buvo panaikintas po 2022-07-01.

6. Asmenų, nurodytų šio straipsnio 4 dalies 1–4 punktuose, ilgiau kaip 3 mėnesius nesinaudojančių darbo rinkos paslaugomis, registracija Užimtumo tarnyboje nutraukiama.

7. Darbo rinkai besirengiančio asmens statusas suteikiamas nedirbančiam asmeniui (išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytą nedirbantį asmenį), kurio įsidarbinimą riboja bent viena iš šių aplinkybių:

- 1) stokoja socialinių įgūdžių ir (ar) motyvacijos dirbti;
- 2) turi prižiūrėti ir (ar) slaugyti šeimos narį ar kartu gyvenantį asmenį;
- 3) apribotas disponavimas piniginėmis lėšomis, esančiomis kredito įstaigos (įstaigų), mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigos sąskaitoje (sąskaitose), ir (ar) antstolio, kitų institucijų ar pareigūnų nurodymu priverstinai nurašomos piniginės lėšos skolai apmokėti;
- 4) neturi galimybių atvykti iš nuolatinės gyvenamosios vietos į darbo vietą;
- 5) turi priklausomybę nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, azartinių žaidimų.

8. Užimtumo tarnybai šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka pripažinus nedirbantį asmenį darbo rinkai besirengiančiu asmeniu, jeigu asmeniui buvo suteiktas bedarbio statusas, bedarbio statusas panaikinamas ir asmeniui suteikiamas šio straipsnio 4 dalies 5 punkte nustatytas statusas, o registracija Užimtumo tarnyboje tęsiama.

9. Darbo rinkai besirengiančiam asmeniui suteikiamas bedarbio statusas, jeigu jis atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas sąlygas ir atsiranda bent viena iš šių sąlygų:

- 1) darbo rinkai besirengiantis asmuo yra pasirengęs šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta tvarka ieškoti darbo ar vykdyti savarankišką veiklą;
- 2) iš dalies ar visiškai pašalintos šio straipsnio 7 dalyje nurodytos įsidarbinimą ribojančios aplinkybės arba jos išnykusios;
- 3) darbo rinkai besirengiantis asmuo nedalyvauja teikiant siūlomas paslaugas ir (ar) taikant užimtumo didinimo programas ir (ar) pateikia prašymą suteikti jam bedarbio statusą.

10. Jeigu Užimtumo tarnyba, vadovaudamasi šio straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka darbo rinkai besirengiančiam asmeniui suteikia bedarbio statusą, darbo rinkai besirengiančio asmens statusas panaikinamas, o registracija Užimtumo tarnyboje tęsiama.

11. Darbo rinkai besirengiančio asmens statusas sustabdomas esant šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytoms aplinkybėms jų buvimo laikotarpiu, kuriam pasibaigus, jeigu asmuo atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas sąlygas, darbo rinkai besirengiančio asmens statusas panaikinamas ir jam suteikiamas bedarbio statusas.

12. Darbo rinkai besirengiančio asmens statusas panaikinamas ir registracija Užimtumo tarnyboje nutraukiama, atsiradus bent vienai šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 1–4 ir 9–14 punktuose nurodytai aplinkybei, *mutatis mutandis* taikomai darbo rinkai besirengiančiam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

23 straipsnis. Darbo ieškančių asmenų grupės

1. Užimtumo tarnyba, atsižvelgdama į šio įstatymo 29 straipsnyje nustatyto įsidarbinimo galimybių vertinimo rezultatus, įregistruotą darbo ieškančią asmenį priskiria didelių, vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

2. Darbo ieškančių asmenų priskyrimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms darbo ieškančių asmenų grupėms kriterijus, taip pat užimtumo rėmimo priemonių siūlymo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

24 straipsnis. Bedarbio statuso sustabdymo, atkūrimo ir panaikinimo pagrindai

1. Bedarbio statusas sustabdomas laikotarpiu, kai:

1) bedarbis dalyvauja paramos mokymuisi arba įdarbinimo subsidijuojant priemonėse;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

2) atsiranda ne ilgesnės kaip 6 mėnesių trukmės terminuoti darbo santykiai ar darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai arba bedarbis pradeda individualią veiklą ir ją vykdo ne ilgiau kaip 6 mėnesius;

3) bedarbis atlieka privalomąją pradinę karo tarnybą, savanorišką nenuolatinę karo tarnybą ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą arba bedarbis, kuris yra karys savanoris, kitas aktyviojo rezervo karys ar parengtojo rezervo karys, pašaukiamas į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, kai už tarnybos dienas jam mokamas atlyginimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

4) bedarbis dalyvauja psichologinės socialinės reabilitacijos priemonėse, aktyvinimo ir socializacijos projektuose ar programose.

2. Asmenims, kurių bedarbio statusas sustabdytas, neteikiamos įsidarbinimo galimybių vertinimo, tarpininkavimo įdarbinant ir individualios užimtumo veiklos planavimo paslaugos.

3. Bedarbio statusas atkuriamas išnykus šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms.

4. Bedarbio statusas panaikinamas atsiradus bent vienai iš šioje dalyje nurodytų aplinkybių:

1) atsiranda neterminuoti arba ilgesnės kaip 6 mėnesių trukmės terminuoti darbo santykiai ar darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai, išskyrus dalyvavimą įdarbinimo subsidijuojant priemonėje, arba bedarbis pradeda vykdyti individualią veiklą ilgesnį kaip 6 mėnesių laikotarpį, arba įsteigia individualią įmonę, tampa mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos nariu, arba atnaujiną individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos veiklą, kuri buvo laikinai nevykdoma, arba kitaip pradeda vykdyti šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytą veiklą įsteigęs juridinį asmenį ar kitą organizacinę struktūrą arba veiklą, kitaip susijusią su veikla juridiniame asmenyje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

2) bedarbis įregistruoja ūkininko ūkį Ūkininkų ūkių registre ar tampa ūkininko partneriu arba įregistruoja žemės ūkio valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ar tampa žemės ūkio valdos partneriu, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. yra mažesnis už 4 ekonominio dydžio vienetus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2133](#), 2019-05-28, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08712

Nr. [XIV-1304](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15631

3) bedarbis sukanka senatvės pensijos amžių;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

4) bedarbis pradeda mokytis pagal bendrojo ugdymo programas, išskyrus bedarbius, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Nr. [KT41-N12/2019](#), 2019-10-31, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17396

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

5) bedarbis be svarbių priežasčių atsisako sudaryti individualų užimtumo veiklos planą ar dalyvauti individualiame užimtumo veiklos plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, užimtumo didinimo programose, ar naudotis šiame plane numatytais darbo rinkos paslaugomis arba per 12 mėnesių laikotarpį nuo tinkamo darbo pasiūlymo pateikimo dienos antrą kartą atsisako siūlomo šio įstatymo 30 straipsnio 2 ar 2¹ dalyje nurodyto tinkamo darbo;

TAR pastaba. 24 straipsnio 4 dalies 5 punkto nuostatos dėl bedarbio statuso panaikinimo taikomos bedarbiams, kuriems bent viena iš 24 straipsnio 4 dalies 5, 7 ir 9 punktuose nurodytų aplinkybių (siūlomo tinkamo darbo atsisakymas, atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką tvarkos pažeidimas ar bedarbio nelegaliai gautos ar gaunamos pajamos ir (ar) nelegalus darbas, neteisėta veikla, susijusi su pajamų gavimu) nustatoma po 2022-07-01.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

6) bedarbis be svarbių priežasčių neatvyksta į Užimtumo tarnybą nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba sudaryti individualaus užimtumo veiklos plano, arba dalyvauti individualiame užimtumo veiklos plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, užimtumo didinimo programose ar naudotis šiame plane numatytomis darbo rinkos paslaugomis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

7) bedarbis be svarbių priežasčių Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savarankiškai neieško darbo ir nevykdo šio įstatymo 5 straipsnio 3 punkte nurodytos veiklos ar (ir) antrą kartą per 6 mėnesių laikotarpį nuo pirmojo atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką pažeidimo dienos pažeidžia atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką tvarką;

TAR pastaba. 24 straipsnio 4 dalies 7 punkto nuostatos dėl bedarbio statuso panaikinimo taikomos bedarbiams, kuriems bent viena iš 24 straipsnio 4 dalies 5, 7 ir 9 punktuose nurodytų aplinkybių (siūlomo tinkamo darbo atsisakymas, atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką tvarkos pažeidimas ar bedarbio nelegaliai gautos ar gaunamos pajamos ir (ar) nelegalus darbas, neteisėta veikla, susijusi su pajamų gavimu) nustatoma po 2022-07-01.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

8) bedarbis be svarbių priežasčių nutraukia dalyvavimą paramos mokymuisi ar įdarbinimo subsidijuojant priemonėse, išskyrus atvejį, kai įdarbinimo subsidijuojant priemonė taikoma neterminuotai, arba po profesinio mokymo be svarbių priežasčių atsisako įsidarbinti ar dirbti savarankiškai pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją arba (ir) įgytą kompetenciją, arba nutraukia darbo sutartį ar savarankišką veiklą per 6 mėnesius nuo įsidarbinimo ar veiklos pradžios dienos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

9) Užimtumo tarnyba iš nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos kontrolę ir prevenciją vykdančių ar kitų institucijų gauna informacijos apie bedarbio nelegaliai gautas ar gaunamas pajamas ir (ar) nelegalų darbą, neteisėtą veiklą, susijusią su pajamų gavimu;

TAR pastaba. 24 straipsnio 4 dalies 9 punkto nuostatos dėl bedarbio statuso panaikinimo taikomos bedarbiams, kuriems bent viena iš 24 straipsnio 4 dalies 5, 7 ir 9 punktuose nurodytų aplinkybių (siūlomo tinkamo darbo atsisakymas, atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką tvarkos pažeidimas ar bedarbio nelegaliai gautos ar gaunamos pajamos ir (ar) nelegalus darbas, neteisėta veikla, susijusi su pajamų gavimu) nustatoma po 2022-07-01.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

10) pasibaigia bedarbio leidimo gyventi Lietuvoje galiojimas;

11) įsiteisėja teismo sprendimas, nutartis arba teismo nuosprendis, kuriuo bedarbiui paskiriama bausmė, administracinė nuobauda arba jam pritaikomos poveikio, procesinės

prievartos ar priverčiamosios medicinos priemonės, dėl kurių pobūdžio jis negali dirbti ir (ar) Užimtumo tarnyboje tęsti darbo paieškos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

12) bedarbis deklaruoja išvykimą iš Lietuvos Respublikos, išskyrus Europos Sąjungos reglamentuose dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo numatytus atvejus, kai bedarbis turi būti Užimtumo tarnybos žinioje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

13) gaunamas bedarbio prašymas nutraukti jo registraciją Užimtumo tarnyboje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

14) bedarbis miršta;

15) Užimtumo tarnyba, vadovaudamasi šio įstatymo 22 straipsnio 7 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažįsta bedarbį darbo rinkai besirengiančiu asmeniu.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

5. Svarbios priežastys, dėl kurių bedarbio statusas nėra panaikinamas atsiradus šio straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodytoms aplinkybėms, yra šios:

1) liga, sužalojimas, nėštumas, likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų);

2) Užimtumo tarnybos struktūrinio padalinio aptarnaujamoje teritorijoje paskelbta epidemija;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

3) užsiėmimas šio įstatymo 9 straipsnio 1, 5, 6 ir 7 punktuose nurodyta neatlygintinio užimtumo veikla;

4) neteko galios nuo 2022-07-01.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2822](#), 2020-03-17, paskelbta TAR 2020-03-18, i. k. 2020-05703

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

6. Svarbios priežastys, dėl kurių bedarbio statusas nėra panaikinamas atsiradus šio straipsnio 4 dalies 6 punkte nurodytoms aplinkybėms, yra šios:

- 1) stichinė nelaimė arba nelaimingas atsitikimas;
- 2) artimųjų giminaičių (tėvų ir vaikų, senelių ir vaikaitių, brolių ir seserų), sutuoktinio, sugyventinio, tėvių, įvaikių mirtis;
- 3) vaiko iki 14 metų liga, šeimos narių priežiūra ar slaugymas;
- 4) pranešimas ar šaukimas bedarbiui vyksti į teismą arba teisėsaugos ar kontrolės (priežiūros) funkcijas atliekančias institucijas ar įstaigas, laisvės atėmimas dėl administracinio arešto, sulaikymo, suėmimo;
- 5) šio straipsnio 5 dalyje nurodytos priežastys.

7. Svarbios priežastys, dėl kurių bedarbio statusas nėra panaikinamas atsiradus šio straipsnio 4 dalies 7 punkte nurodytoms aplinkybėms, nurodytos šio straipsnio 5, 6 dalyse ir 8 dalies 2 punkte.

8. Svarbios priežastys, dėl kurių bedarbio statusas nėra panaikinamas atsiradus šio straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytoms aplinkybėms, yra šios:

- 1) liga, sužalojimas, nėštumas, likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų);
- 2) Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo nustatytų pareigų vykdymas;
- 3) darbdaviui pripažinus, kad išbandymo rezultatai nepatenkinami.

9. Asmuo apie priimtus individualius administracinius aktus dėl bedarbio statuso suteikimo, sustabdymo, atkūrimo ir panaikinimo informuojamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo individualių administracinių aktų priėmimo žodžiu (telefonu ar tiesiogiai asmeniui atvykus į instituciją), elektroniniu būdu (elektroniniu paštu ar naudojantis elektroninėmis paslaugomis) ar raštu (išsiuntus paštu ar per pasiuntinį).

25 straipsnis. Darbo rinkoje papildomai remiami asmenys

Darbo rinkoje papildomai remiamais laikomi šie asmenys:

- 1) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas iki 25 procentų darbingumo lygis arba sunkus neįgalumo lygis;
- 2) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas 30–40 procentų darbingumo lygis arba vidutinis neįgalumo lygis;
- 3) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis arba lengvas neįgalumo lygis;
- 4) nekvalifikuoti bedarbiai, kurie nėra įgiję jokios profesinės kvalifikacijos arba jų užsienyje įgyta profesinė kvalifikacija nėra pripažinta įstatymų, reglamentuojančių profesinės kvalifikacijos pripažinimą, nustatyta tvarka, taip pat bedarbiai, kurie neturi jokios neformaliu

būdu įgytos kompetencijos, pripažintos įstatymų, reglamentuojančių įgytos kompetencijos pripažinimą, nustatyta tvarka;

5) ilgalaikiai bedarbiai iki 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 6 mėnesiai, ir ilgalaikiai bedarbiai nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos;

6) vyresni kaip 45 metų bedarbiai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

7) asmenys, turintys teisę į papildomas užimtumo garantijas pagal Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymą;

8) bedarbiai iki 29 metų;

9) pirmą kartą pagal įgytą kvalifikaciją ar kompetenciją darbo veiklą pradedantys bedarbiai;

10) asmenys, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas ar perkeliamojo asmens statusas, arba asmenys, kuriems suteikta papildoma ar laikinoji apsauga, ir asmenys, turintys teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

11) nėščios moterys, vaiko motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenys, prižiūrintys neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba) sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra;

12) grįžę iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ne trumpesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1233](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15599

13) priklausomi nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigę psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

14) užimti asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta prastova;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2822](#), 2020-03-17, paskelbta TAR 2020-03-18, i. k. 2020-05703

15) Neteko galios nuo 2021-07-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2882](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10371

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3005](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-11, i. k. 2020-12829

16) darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas iki 25 procentų darbingumo lygis arba sunkus neįgalumo lygis ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2882](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10371

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3005](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-11, i. k. 2020-12829

Nr. [XIV-35](#), 2020-12-03, paskelbta TAR 2020-12-15, i. k. 2020-27343

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

TAR pastaba. 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpis skaičiuojamas nuo 2023 m. sausio 1 d.; jeigu 25 straipsnio 16 ir 17 punktuose nurodytiems asmenims buvo nustatytas asistento pagalbos atliekant darbo funkcijas poreikis ir darbdaviui pagal Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo 22 straipsnį iki 2022 m. gruodžio 31 d. buvo paskirta subsidija asistento išlaidoms, jos mokėjimas šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Užimtumo įstatymo 43 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka tęsiamas iki 2023 m. birželio 30 d. Šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstytuose Užimtumo įstatymo 25 straipsnio 16 ir 17 punktuose nurodytiems asmenims darbo asistento pagalbos poreikis nuo 2023 m. liepos 1 d. nustatomas ir subsidija darbo asistento išlaidoms darbdaviui skiriama šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyta Užimtumo įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka.

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

17) darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas 30–40 procentų darbingumo lygis arba vidutinis neįgalumo lygis ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta;

Papildyta straipsnio punktu:

TAR pastaba. 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpis skaičiuojamas nuo 2023 m. sausio 1 d.; jeigu 25 straipsnio 16 ir 17 punktuose nurodytiems asmenims buvo nustatytas asistento pagalbos atliekant darbo funkcijas poreikis ir darbdaviui pagal Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo 22 straipsnį iki 2022 m. gruodžio 31 d. buvo paskirta subsidija asistento išlaidoms, jos mokėjimas šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Užimtumo įstatymo 43 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka tęsiamas iki 2023 m. birželio 30 d. Šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstytuose Užimtumo įstatymo 25 straipsnio 16 ir 17 punktuose nurodytiems asmenims darbo asistento pagalbos poreikis nuo 2023 m. liepos 1 d. nustatomas ir subsidija darbo asistento išlaidoms darbdaviui skiriama šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyta Užimtumo įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka.

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

18) darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis arba lengvas neįgalumo lygis ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta.

Papildyta straipsnio punktu:

TAR pastaba. 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpis skaičiuojamas nuo 2023 m. sausio 1 d.
Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

KETVIRTASIS SKIRSNIS

DARBO RINKOS PASLAUGOS

26 straipsnis. Laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių asmenų registravimo paslaugos

1. Ieškantys darbuotojų darbdaviai informuoja Užimtumo tarnybą apie laisvas darbo vietas, darbo funkcijas ir darbo pobūdį, darbo apmokėjimo ir kitas sąlygas bei pretendentams įsidarbinti keliamus kvalifikacinius reikalavimus. Užimtumo tarnyba registruoja laisvas darbo vietas ir jas skelbia viešai.

2. Užimtumo tarnyba Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka registruoja darbo ieškančius asmenis, priskiria juos atitinkamai darbo ieškančių asmenų grupei.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

27 straipsnis. Informavimo paslaugos

1. Informavimo paslaugos teikiamos siekiant padėti darbo ieškantiems asmenims susirasti darbą ar įgyti paklausią darbo rinkoje kvalifikaciją ar kompetencijas, reikalingas įsidarbinti, o darbdaviams – susirasti tinkamų darbuotojų.

2. Informavimo paslaugas sudaro:

- 1) informavimas apie užimtumo rėmimo priemones ir darbo rinkos paslaugas;
- 2) profesinis informavimas.

3. Informuojant apie darbo rinkos paslaugų teikimą ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą:

1) darbo ieškantys asmenys yra supažindinami su darbo rinkos paslaugomis ir užimtumo rėmimo priemonėmis bei dalyvavimo jose sąlygomis;

2) darbdaviams yra teikiama informacija apie užimtumo rėmimo priemones bei jų įgyvendinimo sąlygas ir tvarką, Užimtumo tarnyboje registruotų asmenų kvalifikaciją ir kompetencijas, sąlygas, kuriomis bedarbiai gali įgyti darbdaviams reikiamą kvalifikaciją ir kompetencijas, taip pat darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų rėmimą įdarbinant ar kuriant jiems darbo vietas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

4. Teikiant profesinio informavimo paslaugą, darbo ieškantys asmenys informuojami apie laisvas darbo vietas, darbo paiešką, profesinį mokymą, studijas, kvalifikacijų paklausą ir jų poreikių prognozes, profesijos pasirinkimą, keliamus reikalavimus.

28 straipsnis. Konsultavimo paslaugos

1. Konsultavimo paslaugos teikiamos siekiant padidinti darbo ieškančių asmenų motyvaciją įsidarbinti ar mokytis, patarti dėl darbo keitimo, padėti jiems pasirinkti profesiją ar planuoti karjerą, atsižvelgiant į asmenines savybes ir darbo rinkos poreikius.

2. Konsultavimo paslaugas siekiant užimtumo sudaro:

- 1) profesinis konsultavimas ir profesinės karjeros planavimas;
- 2) konsultavimas dėl pasirengimo dirbti;
- 3) psichologinis konsultavimas;
- 4) konsultavimas dėl verslo kūrimo.

3. Teikiant profesinio konsultavimo ir profesinės karjeros planavimo paslaugą, skirtą darbo ieškančio asmens profesiniam apsisprendimui, padedama darbo ieškantiems asmenims įvertinti savo gebėjimus ir asmenines savybes renkantis tam tikrą profesiją, persikvalifikuojant ar keičiant darbą, suteikiama karjeros valdymo kompetencijų, motyvuojama mokytis, dirbti ar dalyvauti socialinės ir profesinės reabilitacijos priemonėse.

4. Teikiant konsultavimo dėl pasirengimo dirbti paslaugą, asmenims suteikiama žinių ir praktinių įgūdžių, padedančių priimti informacija pagrįstus sprendimus ir (ar) atlikti veiksmus, būtinus įsidarbinimą ribojančioms aplinkybėms pašalinti, atkurti darbo įpročius ir (ar) įgyti darbo paieškos įgūdžių, ugdomas asmenų pasirengimas darbo rinkai.

5. Teikiant psichologinio konsultavimo paslaugą, padedama darbo ieškantiems asmenims spręsti emocines, asmenybės ir bendravimo problemas, sudarančias kliūtis jų užimtumui.

6. Teikiant konsultavimo dėl verslo kūrimo paslaugą, padedama asmenims apsispręsti dėl galimybės pradėti kurti savo verslą, suteikiama žinių, padedančių priimti pagrįstą sprendimą dėl verslo kūrimo, dalyvaujant šio įstatymo 47 straipsnyje nustatytoje priemonėje, suteikiama verslo plano rengimo, verslo administravimo, išlaikymo bei plėtros žinių.

7. Užimtumo tarnyba, teikdama konsultavimo paslaugas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali pasitelkti trečiuosius asmenis.

8. Konsultavimo paslaugos gali būti teikiamos, organizuojant konsultacinius užsiėmimus individualiai arba grupėms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

29 straipsnis. Įsidarbinimo galimybių vertinimo paslaugos

1. Užimtumo tarnyba, įregistravusi darbo ieškantį asmenį, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlieka jo įsidarbinimo galimybių vertinimą, kurio tikslas – nustatyti ir parinkti darbo ieškantiems asmenims tas darbo rinkos paslaugas ir (ar) aktyvios darbo rinkos politikos priemones, kurios yra tinkamos tam darbo ieškančiam asmeniui, atsižvelgiant į jo turimą kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją, darbo patirtį, nedarbo laikotarpį, sveikatos būklę, pasirengimą darbo rinkai ir kitas šio įstatymo 22 straipsnio 7 dalyje nurodytas aplinkybes, darančias įtaką darbo ieškančio asmens įsidarbinimo galimybėms.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

2. Užimtumo tarnyba, atsižvelgdama į darbo ieškančio asmens įsidarbinimo galimybių vertinimo rezultatus, priskiria darbo ieškantį asmenį vienai iš šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytų darbo ieškančių asmenų grupių ir šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka sudaro individualų užimtumo veiklos planą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

30 straipsnis. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos

1. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos teikiamos siekiant padėti darbo ieškantiems asmenims susirasti tinkamą darbą, o darbdaviams – tinkamų darbuotojų.

2. 9 mėnesius nuo registracijos Užimtumo tarnyboje dienos tinkamas darbas yra darbas, kuris atitinka visus šiuos požymius:

1) atitinka darbo ieškančio asmens kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją, ir (ar) turimą darbo patirtį arba darbo ieškančio asmens pageidavimą atlikti darbo skelbime nurodytas darbo funkcijas (eiti pareigas);

2) Užimtumo tarnyba Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nėra gavusi oficialios informacijos apie su darbo ieškančio asmens sveikata ar su kitomis aplinkybėmis susijusius apribojimus dirbti siūlomą darbą;

3) kelionė nuo darbo ieškančio asmens nuolatinės gyvenamosios vietos iki darbo vietos ir atgal trunka ne ilgiau kaip 2 valandas per dieną ir mėnesio kelionės išlaidos nekainuoja daugiau kaip 15 procentų darbo skelbime nurodytos mėnesinės algos, skaičiuojant pagal atstumą nuo asmens nuolatinės gyvenamosios vietos iki darbo vietos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą vieno kilometro įkainį;

4) darbo skelbime siūloma mėnesinė alga yra ne mažesnė už tinkamo darbo pasiūlymo pateikimo mėnesį bedarbio gaunamą nedarbo socialinio draudimo išmoką, kurios dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu, ir pirmus 3 mėnesius sudaro ne mažiau kaip 80 procentų, o ketvirtą–devintą mėnesį – 60 procentų

darbo ieškančio asmens 3 paeiliui einančius kalendorinius mėnesius, einančius prieš atleidimo iš darbo mėnesį, turėtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka apskaičiuotų vidutinių darbo ieškančio asmens draudžiamųjų pajamų, nuo kurių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotos ir privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, bet ne mažesnis kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta minimalioji mėnesinė alga arba minimalusis valandinis atlygis proporcingai dirbtam laikui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

2¹. Jeigu prasidėjo dešimtas mėnuo nuo asmens registracijos Užimtumo tarnyboje dienos arba jeigu tinkamo darbo pasiūlymo pateikimo dieną asmuo Užimtumo tarnyboje buvo registruotas kaip bedarbis daugiau kaip 9 mėnesius per 18 mėnesių laikotarpį iki tinkamo darbo pasiūlymo pateikimo dienos, tinkamu darbu laikomas darbas, kuris atitinka šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus požymius.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas tinkamas darbuotojas yra asmuo, įgijęs tam tikrą kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją ir (ar) turintis reikiamą darbo patirtį bei atitinkantis nustatytus reikalavimus konkrečiam darbui atlikti (pareigoms eiti).

4. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas darbo ieškantiems asmenims nemokamai teikia:

1) Užimtumo tarnyba;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

2) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo ar jo filialai, kurių steigimo dokumentuose nurodytas veiklos tikslas – tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimas;

3) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jo filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuriems tokia teisė suteikta pagal tos valstybės narės teisės aktus;

4) Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis ir verčiasi šia veikla.

5. Šio straipsnio 4 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodyti asmenys turi teikti Užimtumo tarnybai jos nustatyta tvarka ir terminais informaciją apie savo statusą ir veiklą, fiziniams asmenims suteiktas tarpininkavimo įdarbinant paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

30¹ straipsnis. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje

1. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, išskyrus atvejus, kai ketinama dirbti pagal laikinojo darbo sutartį, teikia šio įstatymo 30 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytas juridinis asmuo ar jo filialas (toliau – teikėjas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

2. Teikėjas, ketinantis teikti tarpininkavimo įdarbinant paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, turi atitikti šiuos kriterijus:

1) jam nėra iškelta bankroto byla, nėra likviduojamas, nėra priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

2) neturi mokestinės nepriemokos arba turi ne didesnę negu vieno bazinės socialinės išmokos dydžio mokestinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija, ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), vykdo įsipareigojimus muitinei;

3) juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui per paskutinius vienus metus iki šio įstatymo 30 straipsnio 5 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos nebuvo paskirta administracinė nuobauda už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatytus tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimus ar sąlygų užsiimti kita, negu atliekama pagal darbo sutartį, veikla sudarymą užsieniečiams, neturintiems leidimo užsiimti tokia veikla ir (ar) dokumento, patvirtinančio užsieniečio teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje.

3. Sprendimą dėl teikėjo, ketinančio teikti tarpininkavimo įdarbinant paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, atitikties šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems kriterijams priima Užimtumo tarnyba, gavusi šio įstatymo 30 straipsnio 5 dalyje nurodytą informaciją, jos nustatyta tvarka.

4. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas teikiamos tarp teikėjo ir darbdavio, ketinančio įdarbinti trečiųjų šalių piliečius, sudarant sutartį, kuria teikėjas įsipareigoja teikti nemokamas arba už atlyginimą tarpininkavimo įdarbinant paslaugas, o darbdavys įsipareigoja įdarbinti trečiųjų šalių piliečius šio straipsnio 5 dalyje nurodytomis sąlygomis.

5. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas trečiosios šalies piliečiui, ketinančiam dirbti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, teikia pats teikėjas pagal tarp teikėjo ir trečiosios

šalies piliečio sudarytą sutartį, kuria įsipareigoja teikti nemokamas tarpininkavimo įdarbinant paslaugas ir pateikti darbo ieškančiam trečiosios šalies piliečiui:

1) darbdavio įsipareigojimą įdarbinti trečiosios šalies pilietį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui pagal darbo sutartį ir mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnį negu 1,5 Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto kalendorinių metų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) (toliau – paskutinis paskelbtas kalendorinių metų vidutinis mėnesinis BDU) dydžio, kai trečiosios šalies pilietis ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, arba

1¹) darbdavio įsipareigojimą įdarbinti trečiosios šalies pilietį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui pagal darbo sutartį ir mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnį negu 1,2 paskutinio paskelbto kalendorinių metų vidutinio mėnesinio BDU dydžio, kai trečiosios šalies pilietis ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą pagal profesiją, kuri yra įtraukta į Aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą, patvirtintą ekonomikos ir inovacijų ministro pagal šio įstatymo 48¹ straipsnio 7 dalį, arba

2) darbdavio įsipareigojimą įdarbinti trečiosios šalies pilietį pagal darbo sutartį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui ir mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnį, negu paskutinis paskelbtas kalendorinių metų vidutinis mėnesinis BDU dydis, kai nevertinama trečiosios šalies piliečio kvalifikacija arba darbo patirtis, arba

3) darbdavio įsipareigojimą įdarbinti trečiosios šalies pilietį pagal darbo sutartį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui, kai vertinama trečiosios šalies piliečio kvalifikacija arba darbo patirtis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

30² straipsnis. Įdarbinimo su pagalba paslaugos

1. Įdarbinimo su pagalba paslaugos gali būti teikiamos šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nurodytiems asmenims, Užimtumo tarnybos priskirtiems vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei, siekiant jiems individualiai suteikti pagalbą įsidarbinti ir (ar) įsitvirtinti darbo vietoje.

2. Įdarbinimo su pagalba paslaugas sudaro:

- 1) pagalba atliekant įsidarbinimo procedūras;
- 2) lydimoji pagalba įsidarbinus.

3. Pagalba atliekant įsidarbinimo procedūras teikiama, siekiant užtikrinti darbdavio ir asmens, kuriam dėl neįgalumo reikalinga pagalba įsidarbinant, komunikavimą. Pagalba atliekant įsidarbinimo procedūras teikiama pagal poreikį ne daugiau kaip 8 valandas pas vieną darbdavį. Pagalbos atliekant įsidarbinimo procedūras vienos valandos įkainis negali viršyti 0,2 bazinės socialinės išmokos dydžio už kiekvieną neįgalų asmenį, kuris Užimtumo tarnybos buvo priskirtas vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

4. Lydimoji pagalba įsidarbinus teikiama darbdavio ar neįgalaus asmens prašymu, siekiant užtikrinti įdarbinimo tvarumą. Teikiant šią paslaugą, asmeniui padedama rasti būdų, kaip išspręsti darbe kylančias problemas, dėl kurių asmuo gali netekti darbo. Lydimoji pagalba teikiama pagal poreikį, tačiau ne ilgiau negu 12 kalendorinių mėnesių nuo įsidarbinimo dienos. Lydimosios pagalbos vienos valandos įkainis negali viršyti 0,2 bazinės socialinės išmokos dydžio už kiekvieną neįgalų asmenį, kuris Užimtumo tarnybos buvo priskirtas vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

5. Užimtumo tarnyba įdarbinimo su pagalba paslaugoms teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali pasitelkti trečiuosius asmenis.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

31 straipsnis. Individualios užimtumo veiklos planavimo paslaugos

1. Bedarbiams ir darbo rinkai besirengiantiems asmenims, įsiregistravusiems Užimtumo tarnyboje, sudaromi individualūs užimtumo veiklos planai. Šiuose planuose nurodomi:

1) bedarbio (nurodomas vardas, pavardė, gimimo data) ir Užimtumo tarnybos įsipareigojimai dėl darbo rinkos paslaugų bedarbiui teikimo, aktyvios darbo rinkos politikos priemonių ir užimtumo didinimo programų įgyvendinimo bei bedarbio atsiskaitymo už savarankišką darbo paiešką ir šio įstatymo 5 straipsnio 3 punkte nurodytos veiklos vykdymą tvarka;

2) darbo rinkai besirengiančio asmens (nurodomas vardas, pavardė, gimimo data) ir Užimtumo tarnybos įsipareigojimai dėl darbo rinkos paslaugų darbo rinkai besirengiančiam asmeniui teikimo, užimtumo didinimo programų įgyvendinimo.

2. Užimtumo tarnyba, prieš siūlydama bedarbiams dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, bedarbiams ir darbo rinkai besirengiantiems asmenims – užimtumo didinimo programose, jiems gali siūlyti kreiptis dėl socialinių paslaugų poreikio nustatymo.

3. Asmenims, Užimtumo tarnyboje registruotiems šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalies 1–4 punktuose nurodytais statusais, jų prašymu, pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, gali būti sudaromas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas individualus užimtumo veiklos planas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

PENKTASIS SKIRSNIS

DARBO RINKOS STEBĖSENA

32 straipsnis. Darbo ieškančių asmenų ir laisvų darbo vietų apskaita, padėties darbo rinkoje vertinimas ir jos pokyčių prognozavimas

1. Užimtumo tarnyba, atlikdama šalies ir atskirų jos regionų darbo rinkos stebėseną, vykdo darbo ieškančių asmenų ir laisvų darbo vietų apskaitą, rengia padėties darbo rinkoje vertinimo ataskaitas bei darbo rinkos prognozes ir jas skelbia viešai.

2. Padėties darbo rinkoje vertinimas ir jos pokyčių prognozavimas atliekami atsižvelgiant į:

- 1) statistinius duomenis apie Užimtumo tarnyboje registruotus ir į apskaitą įtrauktus darbo ieškančius asmenis, laisvas darbo vietas ir jų kitimo tendencijas;
- 2) darbdavių apklausų darbo jėgos poreikiui nustatyti rezultatus;
- 3) šalies ūkio būklę ir vystymosi prognozes;
- 4) darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumo vertinimo rezultatus;
- 5) kvalifikacijų ir kvalifikuotų specialistų poreikio prognozę;
- 6) Lietuvos statistikos departamento renkamus darbo rinkos statistinius duomenis;
- 7) mokslinių tyrimų rezultatus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

33 straipsnis. Darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumo vertinimas

1. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlieka darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumo vertinimą.

2. Darbo rinkos paslaugų teikimo ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo efektyvumo vertinimo rezultatai skelbiami viešai.

34 straipsnis. Darbo rinkos stebėsenos rezultatų naudojimas

Darbo rinkos stebėsenos rezultatai naudojami:

- 1) užimtumo rėmimo, švietimo ir profesinio mokymo, ekonominei, socialinei ir regioninei politikai formuoti ir įgyvendinti;
- 2) lėšų, reikalingų darbo rinkos paslaugoms ir užimtumo rėmimo priemonėms finansuoti, poreikiui nustatyti;
- 3) užimtumo rėmimo projektams rengti ir Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų lėšoms panaudoti;
- 4) užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų veiklai vertinti.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

UŽIMTUMO RĖMIMO PRIEMONĖS

35 straipsnis. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

1. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, kuriomis siekiama padėti darbo ieškantiems asmenims padidinti jų užimtumo galimybes ir derinti darbo pasiūlą bei paklausą, yra šios:

- 1) parama mokymuisi;
- 2) parama judumui;
- 3) remiamasis įdarbinimas;
- 4) parama darbo vietoms steigti ar pritaikyti.

2. Užimtumo tarnyba konkrečias aktyvios darbo rinkos politikos priemones parenka ir asmenį siunčia dalyvauti tai tikslinei grupei, kuriai pagal šį įstatymą yra priskirtas asmuo, taikomose aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, laikydamasi aktyvios darbo rinkos politikos priemonių atitinkamai darbo ieškančių asmenų grupei skyrimo prioritetų, nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.

3. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti taikomos kompleksiskai, derinant skirtingas priemones. Asmeniui kompleksiskai taikomų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimo suma pradedama skaičiuoti nuo pirmos jų taikymo per 3 metų laikotarpį dienos ir ji negali viršyti 31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio. Jeigu aktyvios darbo rinkos politikos priemonės asmeniui taikomos neterminuotai, jų finansavimo suma neįskaičiuojama į kompleksiskai taikomų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimo sumą. Kompleksinis aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymas

tam pačiam asmeniui pakartotinai gali būti organizuojamas ne anksčiau kaip praėjus 3 metams nuo paskutinės kompleksinio šių priemonių taikymo dienos.

4. Paraiškas dėl šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose ir šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų priemonių įgyvendinimo gali teikti darbdaviai:

1) kuriems nėra iškelta bankroto byla, kurie nėra likviduojami, dėl kurių nėra priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka, kuriems, vadovaujantis Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymu, nėra pritaikytos tarptautinės finansinės sankcijos (toliau – tarptautinės finansinės sankcijos);

2) kurie nėra įsiskolinę savo darbuotojams, neturi neatidėtų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

3) kurie neturi neįvykdytų sutartinių ar šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytų įsipareigojimų Užimtumo tarnybai;

4) kurie per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos neturėjo baudos, paskirtos už šio įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą;

5) kurių vadovas ar kitas atsakingas asmuo per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos neturėjo administracinės nuobaudos, skirtos pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą, arba turi ne daugiau negu vieną per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos pagal šį kodeksą paskirtą administracinę nuobaudą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;

6) kurių teisinė forma nėra biudžetinė įstaiga.

5. Šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi darbdaviams, teikiantiems paraiškas gauti šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiją darbo užmokesčiui.

6. Darbdaviai, įgyvendinantys šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas priemones, šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytiems asmenims apskaičiuotą darbo užmokestį moka atlikdami mokėjimo pavedimą.

Straipsnio pakeitimai:

TAR pastaba. 35 straipsnio 4 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytos šios aplinkybės – darbdaviui nepaskirta bauda už Užimtumo įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą, darbdavio vadovas ar kitas atsakingas asmuo turi ne daugiau negu vieną per paskutinius vienus metus iki paraiškų pateikimo dienos paskirtą administracinę nuobaudą pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus – taikomos darbdaviams, kurie pateikė paraiškas dėl remiamojo įdarbinimo priemonių, darbo vietų steigimo ar pritaikymo subsidijavimo arba įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį po 2023 m. sausio 1 d.

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

36 straipsnis. Parama mokymuisi

1. Paramos mokymuisi priemonės yra šios:

- 1) profesinis mokymas;
- 2) įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį;
- 3) stažuotė;
- 4) neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas;
- 5) neformalusis suaugusiųjų švietimas;
- 6) aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas.

2. Paramą mokymuisi reglamentuoja šis įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas ir Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas.

3. Paramos mokymuisi tikslas – padėti bedarbiams ir užimtiems asmenims įgyti kvalifikaciją, tobulinti turimą kvalifikaciją, įgyti kompetencijų pagal formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas, įtrauktas į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, ar pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar jas tobulinti arba (ir) įgyti kitų darbo gebėjimų ar pripažinti neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas, jeigu to reikia norint įsidarbinti laisvose darbo vietose ar pradėti dirbti savarankiškai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

37 straipsnis. Profesinis mokymas

1. Užimtų asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nustatoma, kad dėl įmonės reorganizavimo, restruktūrizavimo, modernizavimo būtina įgyti kvalifikaciją, tobulinti turimą kvalifikaciją, įgyti kompetencijų, ir bedarbių profesinis mokymas pagal formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas organizuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos trišalėje arba dvišalėje sutartyje numatytais sąlygomis. Trišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos, darbdavio, kuris įdarbins bedarbį ar užimtą asmenį arba pas kurį užimtas asmuo pasiliks dirbti, ir bedarbio, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje, ar užimto asmens, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje ar pasiliks dirbti pas tą patį darbdavį. Jeigu bedarbiai ar užimti asmenys siunčiami mokytis pagal Užimtumo tarnybos atliktomis darbo rinkos prognozėmis nustatytų paklausių profesijų formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas arba jeigu bedarbiai nori pradėti dirbti, sudaroma Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dvišalė sutartis tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens.

2. Bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas vykdomas profesinio mokymo teikėjo, kurį pasirenka pats bedarbis ar užimtas asmuo, o jeigu sudaryta trišalė sutartis, – suderinus su darbdaviu. Profesinio mokymo teikėjas bedarbių priėmimą mokytiis vykdo ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Užimtumo tarnyba, remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis sutartimis, išduoda bedarbiui ar užimtam asmeniui Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka bedarbio ar užimto asmens pasirinktam profesinio mokymo teikėjui nurodytą pinigų sumą už įvykdytą profesinį mokymą. Tarp pasirinkto profesinio mokymo teikėjo ir bedarbio ar užimto asmens sudaroma profesinio mokymo sutartis, pagal kurią profesinio mokymo teikėjas kas mėnesį raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis Užimtumo tarnybai teikia informaciją apie bedarbio ar užimto asmens mokymo programos lankomumą (nurodomas vardas, pavardė, gimimo data, mokymo programos pavadinimas, lankytos ir nelankytos dienos, valandos).

3. Profesinis mokymas pagal kvalifikaciją suteikiančias programas, kurios nėra įtrauktos į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, gali būti organizuojamas ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pagal šių valstybių galiojančius teisės aktus, įgyvendinant projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

4. Bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas gali būti finansuojamas iš šių šaltinių:

- 1) valstybės biudžeto lėšų;
- 2) Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų;
- 3) darbdavių lėšų;
- 4) kitų šaltinių.

5. Bedarbiams ar užimtiems asmenims bendrai skiriama lėšų suma iš šio straipsnio 4 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų šaltinių negali viršyti 5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių kvalifikacijai įgyti ir 2,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti. Šis apribojimas netaikomas šio straipsnio 13 dalies 2–5 punktuose numatytoms išlaidoms bedarbiui, o užimtam asmeniui iš šio straipsnio 13 dalyje nurodytų išlaidų finansuojamos tik profesinio mokymo paslaugų išlaidos. Užimtam asmeniui, kuris profesinio mokymosi metu buvo atleistas iš darbo, profesinio mokymosi laikotarpiu papildomai mokama šio straipsnio 13 dalies 2 punkte nurodyta mokymo stipendija ir kompensuojamos šio straipsnio 13 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytos išlaidos. Lėšų nustatymo, skyrimo ir panaudojimo kontrolės tvarką nustato, dokumentų tipines formas tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Bedarbiams per visą profesinio mokymosi laikotarpį kartą per mėnesį mokama mokymo stipendija, atsižvelgiant į lankytas valandas. Mokymo stipendijos dydis bedarbio pasirinkimu yra 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio už lankytą profesinio mokymosi valandą arba bedarbiui priklausanti nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurios dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo terminas nustatomas vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu ir kuri mažinama proporcingai numatytų, bet nelankytų valandų skaičiui, išskyrus atvejus, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino bedarbio profesinio mokymo teikėjo veikla sustabdoma. Pasibaigus nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo terminui, jeigu jis negali būti pratęstas Nedarbo socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka, mokymo stipendija bedarbiui mokama 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio už lankytą profesinio mokymosi valandą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu bedarbiui mokama 0,4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio mokymo stipendija. Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybė atšaukia ekstremaliąją situaciją ir karantiną arba profesinio mokymo teikėjas atnaujiną dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdytą veiklą, mokymo stipendijos dydis, atsižvelgiant į bedarbio lankytų profesinio mokymosi valandų skaičių, bedarbio pasirinkimu yra 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio už kiekvieną lankytą valandą arba bedarbiui priklausanti nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurios dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo terminas nustatomas vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2084](#), 2023-06-22, paskelbta TAR 2023-06-27, i. k. 2023-12872

7. Kelionės, apgyvendinimo, privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų išlaidų apmokėjimo bedarbiams sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

8. Kompensuojamos apgyvendinimo išlaidos negali viršyti daugiau kaip 35 procentų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos bazinės socialinės išmokos dydžio už vieną parą. Kompensuojamos kelionės išlaidos į profesinio mokymo vietą ir atgal apskaičiuojamos atsižvelgiant į atstumą nuo bedarbio gyvenamosios vietos iki artimiausio profesinio mokymo teikėjo, vykdančio profesinį mokymą pagal pasirinktą profesinio mokymo programą.

9. Kai bedarbis, dalyvaujantis profesiniame mokyme (išskyrus įdarbinimą pagal pameistrystės darbo sutartį), suderinęs su profesinio mokymo teikėju darbo ir mokymosi laiką,

pradedama šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų užimtumo formų veiklą, mokymosi laikotarpiu finansuojamos tik jo mokymo paslaugos.

10. Bedarbių ir užimtų asmenų profesinis mokymas pagal šio straipsnio nuostatas pakartotinai gali būti organizuojamas pagal kitą mokymo programą ir ne anksčiau kaip po 3 metų baigus profesinio mokymo programą ir įgijus kvalifikaciją, ne anksčiau kaip po vieno metų įgijus kompetenciją, išskyrus atvejus, kai:

- 1) dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją;
- 2) asmuo neturi teisės dirbti pagal įgytą kompetenciją neturėdamas teisės aktuose nurodyto kvalifikacijos pažymėjimo;
- 3) neturi teisės mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programos modulį, prieš tai neįgijęs kompetencijos pagal kitą formaliojo profesinio mokymo programos modulį.

11. Užimtumo tarnybai privalo atlyginti:

1) bedarbis, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius arba 6 mėnesius vykdyti savarankišką veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį, ir darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalyje nurodytas išlaidas;

2) bedarbis, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatytų įsipareigojimų nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius arba 6 mėnesius vykdyti savarankišką veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį, ir darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalyje nurodytas išlaidas, mažinamas proporcingai išdirbtam laikotarpiui;

3) užimtas asmuo, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius arba 6 mėnesius vykdyti savarankišką veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį, ir darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytas išlaidas, o jeigu užimtas asmuo profesinio mokymo metu buvo atleistas iš darbo, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytas išlaidas per 60 darbo dienų;

4) užimtas asmuo, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatyto įsipareigojimo nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius arba 6 mėnesius vykdyti savarankišką veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį, ir darbdavys, be svarbių

priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius, – per 60 darbo dienų visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytas išlaidas, o jeigu užimtas asmuo profesinio mokymo metu buvo atleistas iš darbo, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytas išlaidas, mažinamas proporcingai išdirbtam laikotarpiui.

12. Užimtumo tarnybai jos patirtų šio straipsnio 13 dalyje nurodytų išlaidų neturi atlyginti be svarbių priežasčių nevykdantys šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatytų įsipareigojimų bedarbiai, kurie šio įstatymo nustatyta tvarka pirmą kartą įgijo kompetenciją ir (ar) kvalifikaciją.

13. Atlyginamos šios su profesiniu mokymu susijusios Užimtumo tarnybos patirtos išlaidos:

- 1) profesinio mokymo paslaugų;
- 2) mokymo stipendijos mokėjimo;
- 3) kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal;
- 4) apgyvendinimo;
- 5) privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepavimo nuo užkrečiamųjų ligų.

14. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytos su profesiniu mokymu susijusios išlaidos, kurių šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutartis sudariusios šalys sutartyse nustatytais terminais neatlygino Užimtumo tarnybai, išieškomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

15. Svarbiomis priežastimis, kurioms esant bedarbis neprivalo atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalyje nurodytų išlaidų, ir svarbiomis priežastimis, kurioms esant užimtas asmuo neprivalo atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytų išlaidų, o jeigu užimtas asmuo profesinio mokymo metu buvo atleistas iš darbo, – visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų išlaidų, laikoma:

1) bedarbio ar užimto asmens liga, sužalojimas, nėštumas likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų po gimdymo), mirtis, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme nustatytų pareigų atlikimas, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdytas bedarbio profesinis mokymas;

2) darbo sutarties nutraukimas darbuotojo iniciatyva dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės, nesant darbo sutarties šalių valios, darbdavio bankroto atveju ir jeigu darbdavys pripažįsta, kad išbandymo rezultatai nepatenkinami;

3) darbo sutarties nutraukimas šios dalies 2 punkte nenurodytais pagrindais arba individualios veiklos nutraukimas, kai bedarbis ar užimtas asmuo per 30 darbo dienų nuo darbo sutarties arba individualios veiklos nutraukimo dienos pradeda dirbti pagal darbo sutartį arba vykdyti individualią veiklą pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją. Bendra darbo pagal darbo sutartį ir (ar) individualios veiklos trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 6 mėnesiai;

4) darbo sutarties nutraukimas, kai trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų vykdymas perleidžiamas trečiajam asmeniui, jeigu yra bedarbio ar užimto asmens, Užimtumo tarnybos, darbdavio ir trečiojo asmens rašytinis susitarimas.

16. Svarbiomis priežastimis, kurioms esant darbdavys neprivalo atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalyje nurodytų išlaidų, laikoma:

1) darbo sutarties nutraukimas, kai darbdavys pripažįsta, kad išbandymo rezultatai nepatenkinami, arba darbuotojas nutraukia darbo sutartį per išbandymo laikotarpį, darbuotojo iniciatyva dėl svarbių priežasčių arba be svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės, nesant darbo sutarties šalių valios;

2) darbo sutarties nutraukimas šios dalies 1 punkte nenurodytais pagrindais, kai bedarbis ar užimtas asmuo per 30 darbo dienų nuo darbo sutarties nutraukimo dienos pradeda dirbti pagal darbo sutartį arba vykdyti individualią veiklą pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją, o bendra darbo pagal darbo sutartį ir (ar) individualios veiklos trukmė yra ne trumpesnė kaip 6 mėnesiai;

3) darbo sutarties nutraukimas, kai trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų vykdymas perleidžiamas trečiajam asmeniui, jeigu yra bedarbio ar užimto asmens, Užimtumo tarnybos, darbdavio ir trečiojo asmens rašytinis susitarimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

38 straipsnis. Įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį

1. Įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį gali būti organizuojamas asmenims, kurie taikant pameistrystės formą dalyvauja profesiniame mokyme šio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka arba neformaliajame suaugusiųjų švietime šio įstatymo 39² straipsnyje nustatyta tvarka. Šio įstatymo 37 straipsnyje nurodyta mokymo stipendija nemokama, kai asmeniui, atsižvelgiant į jo dirbtas valandas, mokamas darbo užmokestis pagal pameistrystės darbo sutartį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

2. Darbdaviams, kurie vykdo profesinį mokymą pagal pameistrystės formą, kurie pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbino Užimtumo tarnybos siūstus asmenis ir kurie pateikė paraišką, kompensuojama:

1) 70 procentų pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbintam asmeniui darbdavio apskaičiuotų draudžiamųjų pajamų, nuo kurių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotos ir privalo būti sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos ir kurios įrašytos Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre, dalies, neviršijančios 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio, ir nuo šios darbo užmokesčio dalies apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų dalis;

2) paskirto profesijos meistro (meistrų), atsakingo (atsakingų) už pameistrio darbinės veiklos ir praktinio mokymo organizavimą ir koordinavimą, pameistrio darbinės veiklos ir praktinio mokymo organizavimo ir koordinavimo išlaidos, kurių dydis apskaičiuojamas pagal profesijos meistro (meistrų) faktiškai dirbtą laiką organizuojant ir koordinuojant pameistrio darbinę veiklą ir praktinį mokymą, už vieną valandą mokant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, ir nuo šio atlygio apskaičiuota draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų dalis, ne didesnė kaip 20 procentų profesijos meistriui (meistrams) apskaičiuoto darbo užmokesčio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

2¹. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems darbdaviams, kurie vykdė profesinį mokymą pameistrystės forma iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbimo dienos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu, kai darbdavys asmenims, įdarbintiems pagal pameistrystės darbo sutartį, paskelbia prastovą Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju, subsidijos darbo užmokesčiui šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka mokėjimas sustabdomas ir nuo prastovos paskelbimo dienos pradedama mokėti subsidija darbo užmokesčiui šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-131](#), 2020-12-23, paskelbta TAR 2020-12-29, i. k. 2020-28988

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

3. Pameistrystės darbo sutarties sudarymo tvarką ir ypatumus nustato Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas bei jo įgyvendinamieji teisės aktai.

39 straipsnis. Stažuotė

1. Stažuotė, kaip neatlygintinas darbo praktikos laikotarpis, skirtas asmens darbo įgūdžiams ar profesinei kvalifikacijai kelti, atkurti ar tobulinti, gali būti organizuojama

bedarbiams, kurie turi atitinkamą profesinę kvalifikaciją arba neformaliojo suaugusiųjų švietimo būdu įgytą kompetenciją, tačiau ne mažiau kaip 6 mėnesius iš eilės nedirbo pagal šią turimą profesinę kvalifikaciją ar neformaliojo suaugusiųjų švietimo būdu įgytą kompetenciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

2. Stažuotės trukmė, tikslas ir kitos stažuotės sąlygos nustatomos trišalėje stažuotės sutartyje, sudaromoje tarp Užimtumo tarnybos, stažuotę organizuojančios įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros (toliau – stažuotę organizuojanti įmonė) ir asmens, pasiūsto į stažuotę, tačiau ne ilgiau kaip iki 6 mėnesių. Į šį laikotarpį neįskaičiuojamas laikotarpis, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino stažuotė sustabdoma. Stažuotės laikotarpiu į stažuotę pasiūstam asmeniui turi būti užtikrintas stažavimasis ne mažiau kaip 20 valandų, bet ne daugiau kaip 40 valandų per savaitę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

3. Bedarbiams per visą stažuotės laikotarpį kartą per mėnesį mokama stipendija, atsižvelgiant į stažavimosi valandas. Stipendijos dydis bedarbio pasirinkimu yra 0,39 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio arba bedarbiui priklausanti nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurios dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo terminas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu, išskyrus atvejį, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu bedarbiui mokama 0,39 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio mokymo stipendija. Stipendijos dydis mažinamas proporcingai numatytų, bet nesistažuotų valandų skaičiui, išskyrus atvejus, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino stažuotė sustabdoma. Pasibaigus nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo terminui, jeigu jis negali būti pratęstas Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka, likusį stažuotės laikotarpį mokama 0,39 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio stipendija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

4. Stažuotę organizuojanti įmonė privalo Užimtumo tarnybai išduoti pažymą apie stažuotės trukmę ir stažuotės rezultatų įvertinimą. Tokią pačią pažymą stažuotę baigusiam asmeniui stažuotę organizuojanti įmonė privalo išduoti tik pagal rašytinį šio asmens prašymą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

39¹ straipsnis. Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas

1. Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas organizuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dvišalėje sutartyje, sudaromoje tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens, kurio neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytos kompetencijos bus pripažįstamos, numatytomis sąlygomis.

2. Užimtumo tarnyba, remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta sutartimi, bedarbiui ar užimtam asmeniui išduoda Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti įmonei, turinčiai teisę pripažinti neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas (toliau – kompetencijų pripažinimą organizuojanti įmonė), nurodytą pinigų sumą už neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimą.

3. Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimą vykdo kompetencijų pripažinimą organizuojanti įmonė, kurią pasirenka pats bedarbis ar užimtas asmuo.

4. Lėšos, skiriamos neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytoms kompetencijoms pripažinti, negali viršyti 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio.

5. Neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas pagal šio straipsnio nuostatas gali būti organizuojamas ne daugiau kaip 3 kartus per vienus metus.

6. Bedarbių kelionių, apgyvendinimo, privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų išlaidos, patirtos dėl neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo organizavimo, *mutatis mutandis* apmokamos šio įstatymo 37 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

39² straipsnis. Neformalusis suaugusiųjų švietimas

1. Neformalusis suaugusiųjų švietimas organizuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos trišalėje arba dvišalėje sutartyje numatytomis sąlygomis. Trišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos, darbdavio, kuris įdarbins užimtą asmenį, nurodytą šios dalies 2 ar 3 punkte, ar bedarbi, ir užimto asmens, nurodyto šios dalies 2 ar 3 punkte, ar bedarbio. Dvišalė sutartis tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens, nurodyto šios dalies 2 ar 3 punkte, sudaroma, jeigu:

1) įgyti ar tobulinti bendrųjų ar profesinių kompetencijų siunčiami bedarbiai, kurie priskiriami didelių ar vidutinių įsidarbinimo galimybių grupei arba kurie siunčiami mokytis

pagal Užimtumo tarnybos nustatytas paklausių kompetencijų neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas;

2) mokytis valstybinės kalbos siunčiami bedarbiai ar užimti asmenys, kurie yra kitų Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiai ir jų šeimos nariai, gyvenantys Lietuvos Respublikoje;

3) mokytis valstybinės kalbos siunčiami bedarbiai ar užimti asmenys, nurodyti šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 3 punkte.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-2084](#), 2023-06-22, paskelbta TAR 2023-06-27, i. k. 2023-12872

2. Bedarbių ar užimtų asmenų neformalųjį suaugusiųjų švietimą vykdo švietimo teikėjas, kurį pasirenka pats bedarbis ar užimtas asmuo, o jeigu sudaryta trišalė sutartis, – suderinęs su darbdaviu. Užimtumo tarnyba, remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis sutartimis, išduoda bedarbiui ar užimtam asmeniui Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti bedarbio ar užimto asmens pasirinktam švietimo teikėjui nurodytą pinigų sumą už įvykdytą neformalųjį suaugusiųjų švietimą. Tarp pasirinkto švietimo teikėjo ir bedarbio ar užimto asmens sudaroma Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos mokymo sutartis, pagal kurią švietimo teikėjas kas mėnesį raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis Užimtumo tarnybai teikia informaciją apie bedarbio ar užimto asmens mokymo programos lankomumą (nurodomas bedarbio ar užimto asmens vardas, pavardė, gimimo data, mokymo programos pavadinimas, lankytos ir nelankytos dienos, valandos).

3. Bedarbių ar užimtų asmenų neformaliajam suaugusiųjų švietimui (kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti) skiriama lėšų suma negali viršyti 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių. Šis apribojimas netaikomas kelionių į neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo vietą ir atgal bei šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2, 4 ir 5 punktuose numatytoms išlaidoms.

4. Bedarbiams mokymo stipendija *mutatis mutandis* mokama šio įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje nustatytais sąlygomis.

5. Bedarbių kelionių, apgyvendinimo, privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų išlaidos *mutatis mutandis* apmokamos šio įstatymo 37 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytais sąlygomis ir tvarka.

6. Bedarbių ar užimtų asmenų neformalusis suaugusiųjų švietimas pakartotinai gali būti organizuojamas pagal kitą neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą ir ne anksčiau kaip po vieno metų, baigus neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją.

7. Užimtumo tarnybai privalo atlyginti visas jos patirtas išlaidas:

1) bedarbis ar užimtas asmuo, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus asmenis, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatytą įsipareigojimų nenutraukti mokymosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą arba įsidarbinti, arba nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius;

2) darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius;

3) bedarbis ar užimtas asmuo, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje dvišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo nenutraukti mokymosi pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą.

8. Svarbios priežastys, kurioms esant neprivaloma atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 9 dalyje nurodytų išlaidų, bedarbiui ar užimtam asmeniui nustatytos šio įstatymo 37 straipsnio 15 dalyje, darbdaviui – šio įstatymo 37 straipsnio 16 dalyje.

9. Užimtumo tarnybai atlyginamos neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo, kelionių į neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo vietą ir atgal bei šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2, 4 ir 5 punktuose nurodytos išlaidos.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

39³ straipsnis. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas

1. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas organizuojamas bedarbiams ir užimtiems asmenims, kurie numato mokytis ir įgyti kvalifikaciją ir (ar) kompetencijas, įtrauktas į Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos trišalėje arba dvišalėje sutartyje numatytomis sąlygomis. Trišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos, darbdavio, kuris įdarbins bedarbį ar užimtą asmenį arba pas kurį dirba užimtas asmuo, ir bedarbio, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje, ar užimto asmens, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje ar pasiliks dirbti pas tą patį darbdavį. Dvišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens. Bedarbiai ir užimti asmenys, siekiantys įgyti aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir kompetencijas, profesiniame mokyme dalyvauja šio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka ir neformaliajame suaugusiųjų švietime – šio įstatymo 39² straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Į Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą įtraukiamos kvalifikacijos, atitinkančios ne žemesnį negu

IV Lietuvos kvalifikacijos sandaros lygį, ir šiuos kvalifikacijų lygius pagrindžiančios kompetencijos, jeigu kvalifikacijos ir kompetencijos susijusios su investavimu į mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą bei inovacijas (toliau – MTEPI) ir su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais prioritetinėmis Lietuvos MTEPI raidos kryptimis.

3. Bedarbiams ar užimtiems asmenims aukštą pridėtinę vertę kuriančioms į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktoms kvalifikacijoms dalyvaujant profesiniame mokyme įgyti skiriama lėšų suma negali viršyti 9 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių, o į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktoms kvalifikacijoms tobulinti ar kompetencijoms įgyti skiriama lėšų suma negali viršyti 5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių. Šie apribojimai netaikomi bedarbiui dėl išlaidų, kurios numatytos šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2–5 punktuose, užimtam asmeniui – dėl šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2 punkte numatytų išlaidų. Užimtam asmeniui, kuris aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo metu buvo atleistas iš darbo ir kuriam suteiktas bedarbio statusas, aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo laikotarpiu mokama šio straipsnio 5 dalyje bedarbiams nustatyto dydžio mokymo stipendija ir kompensuojamos šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytos išlaidos.

4. Bedarbiams ar užimtiems asmenims aukštą pridėtinę vertę kuriančioms kompetencijoms dalyvaujant neformaliajame suaugusiųjų švietime įgyti skiriama lėšų suma negali viršyti 5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių. Šis apribojimas netaikomas kelionių į neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo vietą ir atgal bei šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2, 4 ir 5 punktuose numatytoms išlaidoms.

5. Bedarbiams mokymo stipendija *mutatis mutandis* mokama šio įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje nustatytais sąlygomis. Užimtiems asmenims per visą mokymosi laikotarpį pagal lankytas valandas kartą per mėnesį mokama 0,3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio mokymo stipendija už kiekvieną lankytą valandą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2084](#), 2023-06-22, paskelbta TAR 2023-06-27, i. k. 2023-12872

6. Bedarbių kelionių, apgyvendinimo, privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų išlaidos *mutatis mutandis* apmokamos šio įstatymo 37 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytais sąlygomis ir tvarka.

7. Bedarbių ar užimtų asmenų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas pakartotinai gali būti organizuojamas pagal kitą profesinio mokymo ar neformaliojo švietimo programą ir ne anksčiau kaip po 3 metų, baigus profesinį mokymą ar

neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ir (ar) kompetenciją.

8. Užimtumo tarnybai privalo atlyginti visas jos patirtas išlaidas:

1) bedarbis ar užimtas asmuo, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų nenutraukti mokymosi pagal profesinio mokymo ar neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą arba įsidarbinti, arba nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius;

2) darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius;

3) bedarbis ar užimtas asmuo, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje dvišalėje sutartyje nustatyto įsipareigojimo nenutraukti mokymosi pagal profesinio mokymo ar neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą.

9. Svarbios priežastys, kurioms esant neprivaloma atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 10 dalyje nurodytų išlaidų, bedarbiui ar užimtam asmeniui nustatytos šio įstatymo 37 straipsnio 15 dalyje, darbdaviui – šio įstatymo 37 straipsnio 16 dalyje.

10. Užimtumo tarnybai atlyginamos profesinio mokymo ar neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo, kelionių į profesinio mokymo ar neformaliojo suaugusiųjų švietimo vykdymo vietą ir atgal bei šio įstatymo 37 straipsnio 13 dalies 2, 4 ir 5 punktuose nurodytos išlaidos.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

40 straipsnis. Parama judumui

1. Paramos judumui tikslas – kompensuoti kelionių į darbo, darbo pokalbio, stažuotės atlikimo ar konsultacinių užsiėmimų vietą ir atgal išlaidas:

1) bedarbiui įsidarbinus pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu;

2) bedarbiui dalyvaujant remiamojo įdarbinimo priemonėse arba stažuotėje;

3) bedarbiui dalyvaujant konsultaciniuose užsiėmimuose;

4) bedarbiui pagal Užimtumo tarnybos pateiktą tinkamo darbo pasiūlymą vykstant į darbo pokalbį su darbdaviu;

5) darbdaviui, įdarbinusiam Užimtumo tarnybos siunčiamą bedarbį, patiriant bedarbio vežimo į darbo vietą ir atgal, esant jo sutikimui, išlaidų.

2. Kelionių išlaidos kompensuojamos, jeigu asmuo dėl paramos judumui į Užimtumo tarnybą kreipiasi per vieną mėnesį nuo įsidarbinimo arba dalyvavimo remiamojo įdarbinimo

priemonėse ar stažuotėje pradžios arba baigęs dalyvauti konsultaciniuose užsiėmimuose ar darbo pokalbyje ir jeigu nustatoma, kad asmens gyvenamoji vieta yra ne toje pačioje gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra darbo, darbo pokalbio, stažuotės atlikimo ar konsultacinių užsiėmimų vieta, ne ilgiau kaip 4 mėnesius nuo įsidarbinimo arba dalyvavimo remiamojo įdarbinimo priemonėse ar stažuotėje, ar konsultaciniuose užsiėmimuose pradžios ir ne daugiau kaip 5 kartus vienos registracijos Užimtumo tarnyboje laikotarpiu, jeigu bedarbis vyksta į darbo pokalbį su darbdaviu. Kelionių išlaidos darbdaviui kompensuojamos, jeigu jis dėl paramos judumui į Užimtumo tarnybą kreipiasi per vieną mėnesį nuo bedarbio įdarbinimo dienos ir jeigu nustatoma, kad įdarbinto bedarbio gyvenamoji vieta yra ne toje pačioje gyvenamojoje vietovėje, kurioje yra darbo vieta.

3. Paramos judumui dydis – ne daugiau kaip 30 procentų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio.

4. Kelionių išlaidų kompensacijų, mokamų bedarbiui, dalyvaujančiam jo individualiame užimtumo veiklos plane numatytuose konsultaciniuose užsiėmimuose, stažuotėje, vykstančiam į darbo vietą ar pokalbio su darbdaviu vietą ir atgal, darbdaviui, patiriančiam bedarbio vežimo į darbo vietą ir atgal išlaidų, dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į atstumą tarp gyvenamosios vietos, darbo, darbo pokalbio, konsultacinių užsiėmimų ar stažuotės atlikimo vietos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

41 straipsnis. Remiamasis įdarbinimas

1. Remiamojo įdarbinimo priemonės yra šios:

- 1) įdarbinimas subsidijuojant;
- 2) subsidija darbo asistento išlaidoms.

2. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą remiamojo įdarbinimo priemonę, darbdaviams, įdarbinusiems Užimtumo tarnybos siūstus asmenis, nurodytus šio įstatymo 25 straipsnio 1–13 punktuose, arba išlaikantiems šio įstatymo 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, mokama subsidija darbo užmokesčiui. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis negali viršyti 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų sumos. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1–13 punktuose nurodyti asmenys arba išlaikomos darbo vietos šio įstatymo 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytiems asmenims, apskaičiuojamas procentais nuo įdarbintam asmeniui darbdavio priskaičiuotų draudžiamųjų

pajamų, nuo kurių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka priskaičiuotos ir privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, įrašytų Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre:

1) 75 procentai apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1 ir 10 punktuose nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio 16 punkte nurodyti asmenys;

2) 60 procentų apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 2 punkte nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio 17 punkte nurodyti asmenys;

3) 50 procentų apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 3–9, 11, 12 ir 13 punktuose nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio 18 punkte nurodyti asmenys.

3. Darbdaviams, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims ir apie prastovos paskelbimą informavusiems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, subsidija darbo užmokesčiui nuo kiekvienam prastovoje esančiam užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio mokama kas mėnesį už praėjusį kalendorinį mėnesį, kurį galiojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbta ekstremalioji situacija ir karantinas. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas procentais nuo užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio, kuris negali būti didesnis negu užimto asmens darbo sutartyje iki karantino paskelbimo dienos nustatytas darbo užmokestis. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis sudaro 100 procentų apskaičiuotų lėšų, bet ne daugiau kaip 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio. Jeigu užimtam asmeniui prastova Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta ne visą mėnesio darbo laiką, subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas proporcingai darbdavio paskelbtos užimto asmens prastovos laikui. Darbdaviai, kuriems buvo mokama subsidija darbo užmokesčiui šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims, turi išlaikyti ne mažiau kaip 50 procentų darbo vietų ne trumpiau kaip 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos.

4. Darbdaviams, kuriems iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos buvo mokama subsidija darbo užmokesčiui šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu, kai darbdavys užimtiems asmenims, įdarbintiems įgyvendinant šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka remiamojo įdarbinimo priemonę, paskelbia prastovą Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2

punkte nustatytu atveju, subsidijos darbo užmokesčiui šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka mokėjimas sustabdomas ir nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos pradedama mokėti subsidija darbo užmokesčiui šio straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka. Darbdaviams, kuriems šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas nutrauktas šio straipsnio 11 dalies 1 punkte nustatytu atveju, subsidija darbo užmokesčiui nuo jos mokėjimo nutraukimo dienos mokama šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

5. Asmeniui vienu metu gali būti taikomos abi šio straipsnio 1 dalyje nurodytos remiamojo įdarbinimo priemonės. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos remiamojo įdarbinimo priemonės gali būti derinamos su bedarbių profesiniu mokymu ar darbo vietų pritaikymu.

6. Darbdaviai, kuriems, įgyvendinus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą remiamojo įdarbinimo priemonę, šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo baigtas arba šio straipsnio 10 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytais atvejais nutrauktas, per 6 mėnesius atleidę iš darbo bent vieną iš šio įstatymo 25 straipsnio 1–13 punktuose nurodytų Užimtumo tarnybos siųstų asmenų arba šio įstatymo 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų, išskyrus asmenis, atleistus pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbo sutarties šalims susitarus dėl išbandymo, darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių ar dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės, nesant darbo sutarties šalių valios, taip pat darbo sutarties pasibaigimo atvejus, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas šio straipsnio 10 dalies 5 punkte nurodytu pagrindu ar dėl darbuotojo mirties, pakartotinai dalyvauti šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytoje remiamojo įdarbinimo priemonėje gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, baigus mokėti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui įgyvendinant ankstesnę priemonę.

7. Darbdaviai, kuriems subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas vadovaujantis šio straipsnio 11 dalimi, per 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos atleidę iš darbo daugiau kaip 50 procentų užimtų asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju buvo paskelbta prastova ir už juos mokama šio straipsnio 3 dalyje nurodyta subsidija darbo užmokesčiui, išskyrus užimtus asmenis, atleistus pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbo sutarties šalims susitarus dėl išbandymo, darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių ar dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės, nesant darbo sutarties šalių valios, ar dėl darbuotojo mirties, dalyvauti remiamojo įdarbinimo, darbo vietų pritaikymo subsidijavimo, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo priemonėse gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, baigus mokėti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui.

8. Kai Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir

darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) nustato, kad užimtas asmuo, kurio darbdaviui buvo paskirta ir mokama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta subsidija darbo užmokesčiui, vykdo (vykdė) darbo funkcijas jam Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbtos prastovos metu, darbdavys ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos privalo grąžinti visą iki šio pažeidimo nustatymo dienos jam išmokėtą šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui sumą, gautą už darbuotoją, dėl kurio buvo nustatytas pažeidimas, ir dalyvauti remiamojo įdarbinimo, darbo vietų pritaikymo subsidijavimo, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo priemonėse gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sprendimo nutraukti šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimą priėmimo dienos.

9. Kai Valstybinė darbo inspekcija nustato, kad darbdavys, kuriam buvo paskirta ir mokama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta subsidija darbo užmokesčiui, paskelbė prastovą pažeisdamas Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas, šis darbdavys ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo sprendimo grąžinti jam išmokėtą šio straipsnio 3 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui priėmimo dienos privalo grąžinti visą jam išmokėtą šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui sumą, gautą už laikotarpį, kuriuo prastova buvo paskelbta pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas. Toks darbdavys remiamojo įdarbinimo, darbo vietų pritaikymo subsidijavimo, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo priemonėse gali dalyvauti ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sprendimo nutraukti šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimą priėmimo dienos.

10. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1–13 punktuose nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodyti asmenys, nutraukiamas šiais atvejais:

- 1) pasibaigus subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, nustatytam įdarbinimo subsidijuojant įgyvendinimo sutartyje;
- 2) pasibaigus darbo sutarčiai, sudarytai įgyvendinant įdarbinimo subsidijuojant priemonę;
- 3) įdarbintam asmeniui sulaukus senatvės pensijos amžiaus;
- 4) darbdaviui neišmokėjus viso įdarbintam asmeniui priklausančio darbo užmokesčio darbo sutartyje nustatytais sąlygomis ir terminais ilgiau kaip 7 dienas;
- 5) įdarbintam asmeniui pradėjus dirbti pagal kitą darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu;
- 6) įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą darbdaviui arba kreditorių susirinkimui priėmus nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;
- 7) įregistravus likviduojamos įmonės statusą Juridinių asmenų registre;
- 8) jeigu darbdaviui pritaikytos tarptautinės finansinės sankcijos;

9) jeigu nevykdomas reikalavimas, nustatytas šio įstatymo 35 straipsnio 6 dalyje;

10) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą;

11) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;

12) jeigu subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama ilgiau kaip 36 mėnesius ir pasikeitė asmens darbingumo arba neįgalumo lygis – jam nustatytas didesnis kaip 30 procentų darbingumo lygis arba vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis;

13) jeigu subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama ilgiau kaip 6 mėnesius ir pasikeitė asmens darbingumo arba neįgalumo lygis – jam nustatytas didesnis kaip 45 procentų darbingumo lygis arba lengvas neįgalumo lygis.

11. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai darbo vietos yra išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims, nutraukiamas šiais atvejais:

1) jeigu pasibaigia subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminas, nurodytas šio įstatymo 42 straipsnio 3 dalies 4 punkte, arba jeigu darbdavys atšaukia Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju užimtam asmeniui paskelbtą prastovą ar sueina jos paskelbimo terminas;

2) įsiteisėjus teismo nutarčiai išskelti bankroto bylą darbdaviui arba kreditorių susirinkimui priėmus nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

3) įregistravus likviduojamos įmonės statusą Juridinių asmenų registre;

4) Valstybinei darbo inspekcijai nustačius, kad užimtas asmuo, kurio darbdaviui paskirta ir mokama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta subsidija darbo užmokesčiui, vykdo darbo funkcijas jam Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbtos prastovos metu;

5) pasibaigus darbo sutarčiai su darbuotoju, už kurį mokama subsidija darbo užmokesčiui;

6) jeigu darbdaviui pritaikytos tarptautinės finansinės sankcijos;

7) jeigu nevykdomas reikalavimas, nustatytas šio įstatymo 35 straipsnio 6 dalyje;

8) Valstybinei darbo inspekcijai nustačius, kad darbdavys, kuriam paskirta ir mokama šio straipsnio 3 dalyje nustatyta subsidija darbo užmokesčiui, paskelbė prastovą pažeisdamas Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas;

9) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą;

10) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus.

12. Subsidijos darbo asistento išlaidoms mokėjimas nutraukiamas šiais atvejais:

1) pasibaigus nustatytam darbo asistento pagalbos poreikio terminui;

2) pasibaigus darbo sutarčiai su įdarbintu asmeniu, kuriam nustatytas darbo asistento poreikis;

3) įdarbintam asmeniui, kuriam nustatytas darbo asistento poreikis, sulaukus senatvės pensijos amžiaus;

4) įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą darbdaviui arba kreditorių susirinkimui priėmus nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

5) įregistravus likviduojamos įmonės statusą Juridinių asmenų registre;

6) jeigu darbdaviui pritaikytos tarptautinės finansinės sankcijos;

7) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą;

8) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus.

13. Subsidija darbo užmokesčiui nemokama įdarbinto asmens tikslinių atostogų, laikinojo nedarbingumo laikotarpiais ar kitais teisės aktuose nustatytais atvejais, kai darbdavys nemoka darbo užmokesčio.

14. Informacija apie vadovaujantis šiuo straipsniu darbdaviams paskirtas ir išmokėtas subsidijas darbo užmokesčiui, nurodant subsidiją darbo užmokesčiui gaunančio darbdavio

pavadinimą, jam išmokėtos subsidijos darbo užmokesčiui sumą ir asmenų, už kuriuos išmokėta subsidija darbo užmokesčiui, skaičių, taip pat informacija apie subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo nutraukimą, vadovaujantis šio straipsnio 11 dalies 4 punktu, nurodant darbdavio, kuriam subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas nutrauktas, pavadinimą, jam iki subsidijos darbo užmokesčiui nutraukimo išmokėtą subsidijos darbo užmokesčiui sumą ir jos mokėjimo nutraukimo datą, skelbiama viešai Užimtumo tarnybos interneto svetainėje. Šioje dalyje nurodyta informacija apie darbdaviams paskirtas ir išmokėtas subsidijas darbo užmokesčiui skelbiama iki subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos, o jeigu subsidiją darbo užmokesčiui gavęs darbdavys turi pareigą atitinkamą terminą po subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos išlaikyti darbo vietas, – iki sueina terminas darbo vietai išlaikyti. Informacija apie subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo nutraukimą, vadovaujantis šio straipsnio 11 dalies 4 punktu, skelbiama 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo nutraukimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

TAR pastaba. 41 straipsnio 10 dalies 10, 11 punktų, 11 dalies 9, 10 punktų, 12 dalies 7, 8 punktų nuostatos dėl subsidijos mokėjimo nutraukimo bei šio įstatymo 12 straipsnyje išdėstyto Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 8 dalies 8 punkto nuostatos dėl subsidijos grąžinimo taikomos darbdaviams, kuriems bent viena iš šių nurodytų aplinkybių – darbdaviui paskirta bauda už Užimtumo įstatymo 56, 57, 58 ar 592 straipsnyje nurodytą pažeidimą, darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba paskirta antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus – atsirado po 2023 m. sausio 1 d.

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

42 straipsnis. Įdarbinimas subsidijuojant

1. Įdarbinimas subsidijuojant, kurio tikslas – įdarbinti Užimtumo tarnybos siųstą asmenį arba išlaikyti šio įstatymo 25 straipsnio 16, 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, negrąžintinai kompensuojant darbdaviui dalį šio asmens darbo užmokesčio išlaidų, taip pat išlaikyti užimtų asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta prastova arba ji nutraukta šio įstatymo 41 straipsnio 11 dalies 1 punkte nustatytu atveju, darbo vietas, organizuojamas siekiant:

1) šio įstatymo 25 straipsnio 2–13 punktuose nurodytiems bedarbiams padėti įsitvirtinti darbo rinkoje;

2) šio įstatymo 25 straipsnio 1 punkte nurodytiems bedarbiams ir šio įstatymo 25 straipsnio 14, 16, 17 ir 18 punktuose nurodytiems asmenims sudaryti specialias sąlygas išlikti darbo rinkoje.

2. Subsidijos darbo užmokesčiui, mokamos darbdaviams įdarbinant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus asmenis, taip pat išlaikant šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų užimtų asmenų darbo vietas, dydis apskaičiuojamas vadovaujantis šio įstatymo 41 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatomis.

3. Subsidija darbo užmokesčiui mokama:

1) iki 6 mėnesių šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 3–9, 11, 12 ir 13 punktuose, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 18 punkte, arba jeigu, nepasibaigus šiam subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, pasikeitė asmens darbingumo arba neįgalumo lygis – jam nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis arba lengvas neįgalumo lygis. Į nurodytą subsidijos mokėjimo terminą neįskaičiuojamas laikotarpis, kai subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju;

2) iki 36 mėnesių šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 2 ir 10 punktuose, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 17 punkte, arba jeigu, nepasibaigus šiam subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, pasikeitė asmens darbingumo arba neįgalumo lygis – jam nustatytas 30–40 procentų darbingumo lygis arba vidutinis neįgalumo lygis. Į nurodytą subsidijos mokėjimo terminą neįskaičiuojamas laikotarpis, kai subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju;

3) neterminuotai per visą darbo laikotarpį, jeigu šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju įdarbinami asmenys, nurodyti šio įstatymo 25 straipsnio 1 punkte, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 16 punkte, arba jeigu subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpiu pasikeitė asmens darbingumo arba neįgalumo lygis – jam nustatytas iki 25 procentų darbingumo lygis arba sunkus neįgalumo lygis;

4) už laikotarpį, kurį Lietuvos Respublikos Vyriausybė buvo paskelbusi ekstremaliąją situaciją ir karantiną šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

Nr. [XIII-2822](#), 2020-03-17, paskelbta TAR 2020-03-18, i. k. 2020-05703

Nr. [XIII-2882](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10371

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

43 straipsnis. Subsidija darbo asistento išlaidoms

1. Darbdaviui skiriama subsidija darbo asistento išlaidoms, jeigu darbo funkcijoms atlikti nustatytas darbo asistento pagalbos poreikis:

1) asmenims, nurodytiems šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2, 3, 16, 17 ir 18 punktuose;

2) darbingo amžiaus užimtiems asmenims, kuriems pirmą kartą nustatytas iki 55 procentų darbingumo lygis arba sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis;

3) darbingo amžiaus užimtiems asmenims, kuriems, pasikeitus darbingumo ar neįgalumo lygiui, nustatytas mažesnis, negu buvo, darbingumo arba neįgalumo lygis.

2. Darbo asistento pagalbos poreikis ir jo terminas nustatomi Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka. Informaciją apie priimtą sprendimą nustatyti darbo asistento pagalbos poreikį Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba pateikia Užimtumo tarnybai teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Vienam darbo asistentui priskiriamų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų skaičius nustatomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Subsidija darbo asistento išlaidoms sudaro 62 procentus subsidijos skyrimo mėnesį galiojančio Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio už kiekvieną šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2, 3, 16, 17 ir 18 punktuose nurodytą asmenį, atsižvelgiant į šių asmenų faktiškai dirbtą laiką, kai darbui atlikti buvo suteikta darbo asistento pagalba. Jeigu darbo asistento pagalba tuo pačiu metu teikiama keliems asmenims, jų faktiškai dirbtos valandos, į kurias atsižvelgiant apskaičiuojamas subsidijos darbo asistento išlaidoms dydis, nėra sumuojamos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

44 straipsnis. Parama darbo vietoms steigti ar pritaikyti

1. Darbo vietoms steigti ar pritaikyti teikiama ši parama:

- 1) darbo vietų pritaikymo subsidijavimas;
- 2) vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimas;
- 3) parama verslui kurti.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta parama teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Užimtumo tarnybos atrinktiems darbdaviams (toliau – subsidijos gavėjai) šio įstatymo 45 straipsnyje nurodytais atvejais, mokant subsidiją:

1) techninės pagalbos priemonėms, reikalingoms darbo vietai pritaikyti neįgaliesiems, ar darbo procese naudojamiems specialiems įrenginiams (mašinoms, aparatams, prietaisams, įrankiams, įtaisams) ar kitiems specialioms reikmenims, kurių reikia neįgaliam darbuotojui darbo funkcijoms atlikti, projektuoti, gaminti, pirkti ir montuoti (įrengti);

2) turto valdymo teise ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo numatomos darbo vietos pritaikymo dienos valdomam pastatui (patalpai, patalpoms) remontuoti, siekiant užtikrinti aplinkos prieinamumą neįgaliesiems (aplinkos atitiktį specialiesiems neįgaliųjų poreikiams), pritaikant darbo vietos aplinką, gamybines ir poilsio patalpas, taip pat aplinką pritaikant akliesiems, perkant, projektuojant, gaminant ir montuojant (įrengiant) specialius įrenginius ir kitą įrangą, be kurios neįgalus darbuotojas nepajėgtų patekti į darbo vietą ar pastate esančias poilsio patalpas.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyta parama teikiama subsidijos gavėjams šio įstatymo 46 ir 47 straipsniuose nurodytais atvejais, mokant subsidiją darbo priemonėms, būtinoms tiesioginėms darbo funkcijoms steigiamoje darbo vietoje atlikti, įsigyti ar turto valdymo teise ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo numatomos darbo vietos įsteigimo dienos valdomoms patalpoms, reikalingoms darbo vietai įrengti, remontuoti, jeigu planuojamos išlaidos patalpoms įrengti, remontuoti neviršija 50 procentų visos subsidijos steigiamoms darbo vietoms dydžio.

4. Paramos darbo vietoms steigti ar pritaikyti dydis:

1) šio straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 3 dalyje nustatytais atvejais vienai darbo vietai negali viršyti 31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio. Šis dydis taikomas, kai numatoma įsteigti darbo vietas ir įdarbinti šio įstatymo 46 ir 47 straipsniuose nurodytus asmenis arba pritaikyti darbo vietas šio įstatymo 45 straipsnyje nurodytiems asmenims, nustatant jiems Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytą savaitės darbo laiko trukmę. Numatant įsteigti darbo vietas ir įdarbinti šio įstatymo 46 ir 47 straipsniuose nurodytus asmenis, nustatant jiems ne visą darbo dieną arba ne visą darbo savaitę, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse, išskyrus šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų asmenų, kurie dėl sveikatos būklės gali dirbti ne visą darbo dieną ar ne visą darbo savaitę, įdarbinimo atvejus, paramos dydis mažinamas proporcingai, atsižvelgiant į numatomą dirbti darbo laiką (valandas);

2) šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu atveju vienai darbo vietai negali viršyti 4,7 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio.

5. Šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu atveju subsidija skiriama ne dažniau kaip kartą per 36 mėnesius.

6. Panaikinę įsteigtą ar pritaikytą darbo vietą, subsidijos gavėjai, išskyrus mirusius darbo vietas įsisteigusius subsidijos gavėjus, Užimtumo tarnybai turi grąžinti:

1) visą subsidiją, jeigu darbo vieta panaikinama per 12 mėnesių nuo jos įsteigimo ar pritaikymo dienos;

2) 80 procentų subsidijos, jeigu darbo vieta panaikinama 13–24-ą mėnesį nuo jos įsteigimo ar pritaikymo dienos;

3) 50 procentų subsidijos, jeigu darbo vieta panaikinama 25–36-ą mėnesį nuo jos įsteigimo ar pritaikymo dienos.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytu darbo vietos panaikinimu laikomi atvejai, kai, nepraėjus 36 mėnesių laikotarpiui nuo darbo vietos įsteigimo ar pritaikymo dienos, atsiranda bent viena iš šių sąlygų:

1) darbo sutartis su įdarbintu asmeniu nutraukiama ir per 30 darbo dienų nuo jos nutraukimo dienos, į šį terminą neįskaičiuojant laikotarpio, kurį Lietuvos Respublikos

Vyriausybė buvo paskelbusi ekstremaliąją situaciją ir karantiną, į šią atsilaisvinusią darbo vietą nepriimamas nustatytus ar patikslintus kvalifikacinius reikalavimus atitinkantis Užimtumo tarnybos siunčiamas asmuo, išskyrus paramą verslui kurti;

2) prastova įdarbinto asmens darbo vietoje ne dėl jo kaltės tęsiasi ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų iš eilės, išskyrus atvejus, kai prastova tęsiasi dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, arba įdarbintas asmuo neatvyksta į darbą ilgiau kaip 120 dienų dėl jam suteiktų nemokamų atostogų, arba įdarbintam asmeniui darbo sutartyje nustatytomis sąlygomis ir terminais 2 mėnesius iš eilės nemokamas visas jam priklausantis darbo užmokestis;

3) keičiama įdarbinto asmens darbo sutartyje nustatyta darbo vieta ar funkcijos be Užimtumo tarnybos sutikimo (šiuo atveju darbo vieta laikoma panaikinta nuo darbo vietos ar funkcijų pakeitimo dienos);

4) šio įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais asmenys, pradėję savo verslą įsteigtoje darbo vietoje, ilgiau kaip 120 dienų iš eilės arba daugiau kaip 140 dienų per 36 mėnesius nuo darbo vietos įsteigimo nevykdo veiklos, išskyrus atvejus, kai asmuo, pradėjęs savo verslą įsteigtoje darbo vietoje, raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis informuoja Užimtumo tarnybą, kad ilgiau kaip 126 dienas iš eilės arba daugiau kaip 140 dienų per ateinančius 12 mėnesių nevykdys veiklos dėl nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ir (arba) atostogų vaikui prižiūrėti arba privalomosios pradinės karo tarnybos, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atlikimo, nurodydamas savo vardą, pavardę, gimimo datą ir veiklos nevykdymo laikotarpį. Įsteigtos darbo vietos išlaikymo ne mažiau kaip 36 mėnesius laikotarpis šiame punkte nurodytais atvejais pratęsiamas tiek, kiek trunka veiklos nevykdymo laikotarpis;

5) įsiteisėja teismo nutartis iškelti bankroto bylą subsidijos gavėjui arba kreditorių susirinkimas priima nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka ir dėl šios priežasties atleidžiami subsidijos lėšomis įsteigtose ar pritaikytose darbo vietose dirbę asmenys, o jeigu subsidijos lėšomis įsteigtos ar pritaikytos darbo vietos nebuvo užimtos, jos laikomos panaikintomis nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo arba kreditorių susirinkimo nutarimo bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka priėmimo dienos;

6) priimamas sprendimas subsidijos gavėją likviduoti – darbo vieta laikoma panaikinta nuo likviduojamos įmonės statuso įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos;

7) subsidijos gavėjas per 20 darbo dienų be pateisinamos priežasties neatsako į Užimtumo tarnybos raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą kreipimąsi dėl informacijos, susijusios su darbo vietų steigimu ar pritaikymu, išlaikymu ar kontrole, pateikimo.

8. Subsidijos gavėjas privalo grąžinti Užimtumo tarnybai visą jam pervestą subsidiją, jeigu jis:

1) subsidiją panaudojo ne pagal paskirtį. Jeigu nustatoma, kad ne pagal paskirtį panaudota tik subsidijos dalis, privalo būti grąžinama ne pagal paskirtį panaudota subsidijos dalis;

2) neįsteigė ar nepritaikė darbo vietos iki vienos iš paramos darbo vietoms steigti ar pritaikyti priemonių įgyvendinimo ir finansavimo sutartyje nurodyto laikotarpio;

3) raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis praneša Užimtumo tarnybai apie atsisakymą vykdyti sutartinius įsipareigojimus (nurodomas juridinio asmens pavadinimas ir kodas arba fizinio asmens vardas, pavardė, gimimo data) arba jų nevykdo, jeigu prieš tai nors kartą jam buvo išsiųstas Užimtumo tarnybos įspėjimas apie sutartinių įsipareigojimų nevykdymą, išskyrus darbo vietos panaikinimo atvejus;

4) nevykdo šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytų reikalavimų;

5) nesudaro sąlygų Užimtumo tarnybai atlikti darbo vietos steigimo ar pritaikymo patikrą vietoje arba šioje darbo vietoje 36 mėnesius nuo jos įsteigimo ar pritaikymo atlikti vykdomos veiklos patikrą vietoje ar, Užimtumo tarnybai pareikalavus, neteikia su sutarties vykdymu susijusios informacijos;

6) pateikė žinomai klaidingą informaciją apie išlaidas ir tikslus, kuriems buvo prašoma konkreti subsidija;

7) nuslėpė aplinkybes, svarbias priimant sprendimą skirti konkrečią subsidiją;

8) turi paskirtą baudą už šio įstatymo 56, 57, 58 ar 59² straipsnyje nurodytą pažeidimą, taip pat jeigu subsidijos gavėjo vadovui ar kitam atsakingam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą paskirta administracinė nuobauda už nelegalų darbą arba pagal šį kodeksą paskirta antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus.

9. Subsidijos gavėjas privalo:

1) apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus kiekvienos darbo vietos steigimo ar pritaikymo išlaidų, išskyrus atvejus, kai įdarbinami neįgalieji (už kiekvieną neįgalų darbuotoją, kuriam nustatytas sunkus neįgalumo lygis ar 25 procentų neviršijantis darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. – I grupės invalidą), – 20 procentų; už neįgalų darbuotoją, kuriam nustatytas vidutinis neįgalumo lygis ar 30–40 procentų darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. – II grupės invalidą), – 30 procentų), ir įsteigtą ar pritaikytą darbo vietą išlaikyti ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo Užimtumo tarnybos siųstų asmenų įdarbinimo. Darbdavys savo sprendimu gali nustatyti

didesnę, negu nurodyta šioje dalyje, nuosavų lėšų dalį, skiriamą darbo vietų steigimo ar pritaikymo išlaidoms apmokėti;

2) iki vienos iš paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo ir finansavimo sutarties pasirašymo dienos Užimtumo tarnybai pateikti šios sutarties galiojimo užtikrinimą, kurio dydis – ne mažiau kaip 50 procentų numatytos skirti subsidijos sumos sutarties galiojimo laikotarpiu;

3) valstybės ir nuosavoms lėšoms atsidaryti specialią sąskaitą Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje veikiančioje kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje, iš kurios atsiskaitymai vykdomi atliekant mokėjimo pavedimus;

4) darbo vietą įsteigti ar pritaikyti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka visiškai atsiskaityti su Užimtumo tarnyba už suteiktą subsidiją ne vėliau kaip per 10 mėnesių nuo vienos iš paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos;

5) savo lėšomis apdrausti ilgalaikį materialųjį turtą, kuriam įsigyti steigiant darbo vietą ar ją pritaikant buvo naudota subsidija, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, nuo kurių draudžia subsidijos gavėjo pasirinkta draudimo bendrovė, ne mažiau kaip 36 mėnesiams nuo darbo vietos įsteigimo ar pritaikymo dienos, o šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytais atvejais – ne trumpiau kaip iki pratęsto įsteigtos darbo vietos išlaikymo laikotarpio pabaigos, naudos gavėju nurodydamas Užimtumo tarnybą, ir raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pateikti jai draudimą įrodančius dokumentus (draudimo liudijimo kopiją).

10. Subsidijos gavėjas 36 mėnesių laikotarpį nuo darbo vietos įsteigimo ar pritaikymo dienos ir šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytais atvejais pratęstą įsteigtos darbo vietos išlaikymo laikotarpį be Užimtumo tarnybos sutikimo neturi teisės:

1) parduoti, įkeisti, išnuomoti, dovanoti ar kitaip perleisti arba kitaip suvaržyti teises į turtą, įgytą už subsidiją darbo vietai steigti ar pritaikyti;

2) išvežti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų ilgalaikį materialųjį turtą, kurį įsigijo steigdamas ar pritaikydamas darbo vietas;

3) keisti įdarbinto asmens darbo vietą ar darbo funkcijas, nustatyti ne visą darbo laiką arba ne visą darbo savaitę, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse, jeigu to nebuvo numatęs paraiškoje gauti subsidiją darbo vietai (vietoms) steigti ar pritaikyti, išskyrus asmenų, kuriems nustatytas iki 25 procentų darbingumo lygis ar sunkus neįgalumo lygis arba 30–40 procentų darbingumo lygis ar vidutinis neįgalumo lygis, arba 45–55 procentų darbingumo lygis ar lengvas neįgalumo lygis ir kurie dėl sveikatos būklės gali dirbti ne visą darbo dieną ar ne visą darbo savaitę, įdarbinimo atvejus.

11. Darbo vietai steigti ar pritaikyti ir asmeniui įdarbinti vienu metu gali būti taikomas tik vienas iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paramos būdų. Darbdavys negali į darbo vietą, įsteigtą šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytos paramos lėšomis, įdarbinti asmens pagal remiamojo įdarbinimo priemones, išskyrus šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, kai darbo vietos išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio 14 punkte nurodytiems užimtiems asmenims.

12. Jeigu Užimtumo tarnyba nustato, kad subsidijos gavėjas pažeidė šio straipsnio 8, 9 ar 10 dalies nuostatas, jis dėl paramos gavimo iš naujo gali kreiptis ne anksčiau kaip nuo subsidijos grąžinimo dienos.

13. Sprendimus dėl subsidijų grąžinimo priima Užimtumo tarnyba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

45 straipsnis. Darbo vietų pritaikymo subsidijavimas

Darbo vietų pritaikymo subsidijavimas organizuojamas:

1) šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų bedarbių neterminuotam įdarbinimui remti;

2) darbingo amžiaus užimtų asmenų, kuriems nustatytas iki 25 procentų darbingumo lygis ar sunkus neįgalumo lygis arba 30–40 procentų darbingumo lygis ar vidutinis neįgalumo lygis, išlikimui darbo rinkoje remti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

46 straipsnis. Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimas

1. Naujų darbo vietų steigimo bedarbiams įdarbinti projektų, padedančių sutelkti vietos bendruomenės ir socialinių partnerių pastangas didinti atskirų gyvenamųjų vietovių gyventojų užimtumą (toliau – vietinių užimtumo iniciatyvų projektai), įgyvendinimas organizuojamas steigiant naujas darbo pagal neterminuotas darbo sutartis vietas bedarbiams.

2. Parama darbo vietoms steigti, įgyvendinant vietinių užimtumo iniciatyvų projektus, teikiama Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme nurodytiems smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, kuriuose mažiau kaip pusę balsų dalininkų susirinkime gali turėti valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, valstybės ar savivaldybių įmonės.

3. Vietinių užimtumo iniciatyvų projektai įgyvendinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patvirtintose gyvenamosiose vietovėse, siekiant palengvinti nedarbo padarinius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

47 straipsnis. Parama verslui kurti

1. Parama verslui kurti teikiama šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, siekiant paremti darbo vietų steigimą sau arba sau ir Užimtumo tarnybos siūstam bedarbiui (siūstiems bedarbiams), jeigu asmenys darbo vietas sau arba sau ir Užimtumo tarnybos siūstam bedarbiui (siūstiems bedarbiams) steigia labai mažose įmonėse, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

2. Subsidija darbo vietai (vietoms) steigti mokama, jeigu:

1) darbo vietą sau arba sau ir Užimtumo tarnybos siūstam bedarbiui (siūstiems bedarbiams) steigia asmuo, kuriam teikiant paramą darbo vietoms steigti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka naudojamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos kalendoriniams metams nustatytus prioritetus, kurie padeda įgyvendinti skaitmeninės ir žaliosios transformacijos tikslus, skatinti žiedinę ekonomiką ir (ar) mažinti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) poveikį;

2) darbo vietą sau pirmą kartą steigia asmuo, kurio atleidimo iš darbo pasekmėms palengvinti naudojamos Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšos.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims subsidija darbo vietai (vietoms) steigti mokama šio įstatymo 44 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytomis sąlygomis ir tvarka, netaikant reikalavimo apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus darbo vietoms steigti (pritaikyti atsižvelgiant į neįgaliųjų negalią) reikalingų lėšų ir reikalavimo pateikti sutarties galiojimo užtikrinimą, jeigu darbo vieta steigiama tik sau.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

4. Užimtumo tarnyba darbo ieškantiems asmenims, siekiantiems gauti paramą verslui kurti, organizuoja konsultacijas dėl verslo kūrimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

48 straipsnis. Užimtumo didinimo programos

1. Užimtumui didinti gali būti rengiamos šios programos:

- 1) nedarbo prevencijos;
- 2) imigrantų, tautinių mažumų integravimo į darbo rinką;
- 3) šio straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų užimtumo didinimo;
- 4) kitos.

2. Užimtumo didinimo programos gali būti rengiamos asmenims, kurie yra:

1) rūpintiniai, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kol jiems sukaks 25 metai;

2) nėščios moterys, vaiko motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenys, prižiūrintys neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

3) grįžę iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIV-1233](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15599

4) piniginės socialinės paramos gavėjai;

5) priklausomi nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigę psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

6) prekybos žmonėmis aukos, baigusios psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jos kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

7) grįžę į Lietuvą nuolat gyventi politiniai kaliniai ir tremtiniai bei jų šeimos nariai (sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų), jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo į Lietuvą nuolat gyventi dienos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

8) turintys pabėgėlio statusą ar kuriems yra suteikta papildoma ar laikinoji apsauga arba turintys teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

9) asmenys, patiriantys socialinę riziką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

10) vyresni kaip 40 metų;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

11) darbo rinkai besirengiantys asmenys.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

3. Sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo, atsižvelgdamos į jų svarbą ir paskirtį, priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ministerijos ir kitos valstybės institucijos, savivaldybių institucijos ir užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos, konsultuodamosi su socialiniais partneriais, organizacijų ir vietos bendruomenių atstovais, atstovaujančiais darbo ieškančių asmenų grupių interesams. Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Įgyvendinant savivaldybių patvirtintas užimtumo didinimo programas, kurioms finansuoti naudojamos specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšos, jų administravimui skiriama nuo 2 iki 4 procentų užimtumo didinimo programoms skirtų lėšų. Konkretų administravimui skiriamų lėšų procento dydį iki biudžetinių metų pradžios nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

48¹ straipsnis. Atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams

1. Teisę gauti atvykimo išmoką iš užsienio pritrauktiems darbuotojams turi visas šias sąlygas atitinkantis asmuo:

1) asmuo 2022 metais arba vėlesniais kalendoriniais metais laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 4 straipsnio nuostatas (toliau – nuolatinis Lietuvos gyventojas), išskyrus asmenis, kuriems nacionalinė viza buvo išduota iki 2022 m. birželio 30 d. Vizos išdavimo tvarkos apraše, tvirtinamame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro įsakymu, nurodytais atvejais:

a) užsieniečiui, pateikusiam prašymą išduoti ar pakeisti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje arba Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortelę;

b) užsieniečiui, kuris yra valstybės, nurodytos Vizos išdavimo tvarkos aprašo 14 priede, pilietis, dėl kurio atvykimo į Lietuvos Respubliką tarpininkauja juridinis asmuo arba kuris vyksta į Lietuvos Respubliką ilgalaikiam buvimui;

c) užsieniečiui, kuris yra nacionalinę vizą arba leidimą laikinai gyventi turinčio valstybės, nurodytos Vizos išdavimo tvarkos aprašo 14 priede, piliečio sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnametis vaikas (įvaikis), įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečius vaikus;

d) kitais atvejais, kai užsieniečio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslas – ilgalaikis buvimas Lietuvos Respublikoje;

2) asmuo, prieš tapdamas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, bent 5 ankstesnius kalendorinius metus nebuvo laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju;

3) asmuo yra su darbdaviu sudaręs neterminuotą darbo sutartį dėl darbo funkcijų atlikimo Lietuvos Respublikos teritorijoje (nuotolinio darbo atveju – dėl darbo funkcijų atlikimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos), kurioje numatyta darbo funkcija pagal profesiją, įtrauktą į ekonomikos ir inovacijų ministro tvirtinamą Aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą;

4) asmens vidutinis vieno mėnesio bruto darbo užmokestis, skaičiuojant per 6 mėnesių laikotarpį nuo įdarbinimo pagal neterminuotą darbo sutartį, sudarytą vadovaujantis šios dalies 3 punktu, dienos, atitinka vieną iš šių sąlygų:

a) yra ne mažesnis kaip 4,1 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos, jeigu darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo mažesnis kaip 4,1 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos;

b) yra ne mažesnis kaip darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, jeigu darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo didesnis kaip 4,1 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos.

2. Teisę gauti atvykimo išmoką iš užsienio pritrauktiems darbuotojams turi Ukrainos piliečiai, pasitraukę iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos 2022 m. vasario 24 d. pradėtų vykdyti karinių veiksmų Ukrainoje, jeigu šie asmenys atitinka visas šias sąlygas:

1) asmuo 2022 metais arba vėlesniais kalendoriniais metais laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju;

2) asmuo yra su darbdaviu sudaręs neterminuotą darbo sutartį dėl darbo funkcijų atlikimo Lietuvos Respublikos teritorijoje (nuotolinio darbo atveju – dėl darbo funkcijų atlikimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos);

3) asmens vidutinis vieno mėnesio bruto darbo užmokestis, skaičiuojant per 3 mėnesių laikotarpį nuo įdarbinimo pagal neterminuotą darbo sutartį, sudarytą vadovaujantis šios dalies 2 punktu, dienos, atitinka vieną iš šių sąlygų:

a) yra ne mažesnis negu 2,4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos, jeigu darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo mažesnis kaip 2,4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos;

b) yra ne mažesnis kaip darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, jeigu darbdavio darbuotojų praeitų kalendorinių metų (prieš asmens įdarbinimą) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo didesnis kaip 2,4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos.

3. Šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantiems asmenims skiriama ir mokama vienkartinė 4,1 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams.

4. Atvykimo išmoką iš užsienio pritrauktiems darbuotojams skiria ir moka Užimtumo tarnyba. Asmuo dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams skyrimo kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne anksčiau kaip po 6 mėnesių ir ne vėliau kaip per 2 metus nuo jo darbo Lietuvoje pagal neterminuotą darbo sutartį pradžios. Sprendimas dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams skyrimo priimamas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo asmens kreipimosi į Užimtumo tarnybą dienos.

5. Šio straipsnio 4 dalies nuostatos dėl laikotarpio, per kurį asmuo turi kreiptis dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams skyrimo, netaikomos Ukrainos piliečiams, atitinkantiems šio straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas. Šie asmenys į Užimtumo tarnybą turi kreiptis ne anksčiau kaip po 3 mėnesių ir ne vėliau kaip per 2 metus nuo jų darbo Lietuvoje pagal neterminuotą darbo sutartį pradžios.

6. Kreipimosi dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams, šios išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Užimtumo tarnybos direktorius.

7. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą tvirtina ekonomikos ir inovacijų ministras. Į šį sąrašą įtraukiamos Lietuvos profesijų klasifikatoriaus 1, 2 ar 3 pagrindinėms grupėms priskirtos profesijos. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašas sudaromas remiantis verslo ir darbdavių asociacijų pateiktais duomenimis, nacionalinės žmoniškųjų išteklių stebėsenos, atliekamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, informacija bei agentūros, kuri atsakinga už tiesioginių užsienio investicijų plėtrą ir kurios savininko teises ir

pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, rekomendacijomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-3005](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-11, i. k. 2020-12829

Nr. [XIV-131](#), 2020-12-23, paskelbta TAR 2020-12-29, i. k. 2020-28988

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

48² straipsnis. Išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio

1. Teisę gauti išmoką darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, turi darbdavys, kuris atitinka visas šias sąlygas:

1) darbdavys atitinka šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas;

2) darbdavys yra sudaręs neterminuotą darbo sutartį dėl darbo funkcijų atlikimo Lietuvos Respublikos teritorijoje (nuotolinio darbo atveju – dėl darbo funkcijų atlikimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos) su asmeniu, kuris atitinka šio įstatymo 48¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas ir iki darbo Lietuvos Respublikos teritorijoje pradžios bent 5 ankstesnius kalendorinius metus nebuvo šio darbdavio ar kitos įmonės, atstovybės ar filialo, kurie priklauso tai pačiai įmonių grupei (kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme) kaip ir šis darbdavys, darbuotojas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantiems darbdaviams už kiekvieną įdarbintą asmenį, atitinkantį šio įstatymo 48¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, skiriama ir mokama vienkartinė išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, kurios dydis yra lygus įdarbinto asmens vidutiniam vieno mėnesio bruto darbo užmokesčiui, skaičiuojant per 12 mėnesių laikotarpį nuo asmens įdarbinimo pagal neterminuotą darbo sutartį, sudarytą vadovaujantis šio įstatymo 48¹ straipsnio 1 dalies 3 punktu, dienos, bet ne didesnis kaip 7,2 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos vienam įdarbintam asmeniui.

3. Išmoką darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, skiria ir moka Užimtumo tarnyba. Darbdavys dėl išmokos darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, skyrimo kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne anksčiau kaip po 12 mėnesių ir ne vėliau kaip per 2 metus nuo darbuotojo darbo Lietuvoje pagal neterminuotą darbo sutartį pradžios. Sprendimas dėl išmokos darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, skyrimo priimamas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo darbdavio kreipimosi į Užimtumo tarnybą dienos.

4. Kreipimosi dėl išmokos darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, šios išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Užimtumo tarnybos direktorius.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

SEPTINTASIS SKIRSNIS

UŽIMTUMO RĖMIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR DARBO RINKOS PASLAUGŲ TEIKIMO ORGANIZAVIMAS IR FINANSAVIMAS

49 straipsnis. Užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo organizavimas ir kontrolė

1. Darbo rinkos paslaugos teikiamos ir užimtumo rėmimo priemonės įgyvendinamos šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, organizuodama darbo rinkos paslaugų teikimą ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą, nustato užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų metinius veiklos tikslus ir uždavinius, skiria lėšų nustatytiems tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti, kontroliuoja, kaip naudojamos šios lėšos.

3. Užimtumo tarnyba įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytus metinius veiklos tikslus ir uždavinius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

4. Užimtumo tarnyba įgyvendina aktyvios darbo rinkos politikos priemones, sudarydama su juridiniais ir fiziniais asmenimis šių priemonių įgyvendinimo sutartis. Sutarčių dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo standartines sąlygas tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Kaip darbdaviai laikosi darbo sutarčių, sudarytų su Užimtumo tarnybos siūstais asmenimis, ir šių sutarčių atitikties įsipareigojimams, nustatytiems Užimtumo tarnybos ir darbdavių sudarytose sutartyse dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo, kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

5. Ministerijos ir valstybės institucijos strateginiuose ar metiniuose veiklos planuose numato šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytą užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą.

50 straipsnis. Užimtumo rėmimo priemonių, darbo rinkos paslaugų ir kitų išmokų finansavimo šaltiniai

Darbo rinkos paslaugos, užimtumo rėmimo priemonės ir kitos šiame įstatyme nurodytos išmokos finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Garantinio fondo, Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų bei šaltinių. Europos prisitaikymo prie globalizacijos

padarinių fondo lėšų naudojimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

51 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-01-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

52 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-01-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

53 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-01-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

54 straipsnis. Valstybės lėšų finansinė kontrolė

1. Darbo rinkos paslaugoms ir užimtumo rėmimo priemonėms finansuoti ir užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančioms įstaigoms išlaikyti bei jų plėtrai finansuoti skirtų valstybės lėšų (valstybės biudžeto ir kitų šaltinių) finansinę kontrolę atlieka Valstybės kontrolė ir kitos įgaliotos valstybės institucijos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pasibaigus finansiniams metams, ne vėliau kaip per 4 mėnesius viešai skelbia informaciją apie valstybės lėšų panaudojimą, nurodydama šių lėšų panaudojimą atskiroms aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms ir užimtumo didinimo programoms įgyvendinti, nedarbo socialinio draudimo išmokoms mokėti, užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančioms įstaigoms išlaikyti ir darbo rinkos paslaugoms teikti.

IV SKYRIUS

NELEGALUS DARBAS, NEDEKLARUOTAS DARBAS, NEDEKLARUOTA SAVARANKIŠKA VEIKLA, UŽSIENIEČIŲ ĮDARBINIMO TVARKOS IR SKAIDRIAI DIRBANČIO ASMENS IDENTIFIKAVIMO PAŽEIDIMAI

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

55 straipsnis. Institucijos, vykdančios nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo, nedeklaruotos savarankiškos veiklos ir skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo kontrolę

Nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos prevenciją vykdo, patikrinimus, grindžiamus rizikos vertinimu, ir skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo

kontrolę atlieka Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė mokesčių inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba) ir policija, vadovaudamosi jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2882](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10371

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

56 straipsnis. Nelegalus darbas ir atsakomybė už jį

1. Nelegaliu darbu laikomos fizinio asmens (darbuotojo) pavaldžiai kitam asmeniui (darbdaviui) ir jo naudai atlygintinai atliekamos darbo funkcijos, kai:

1) darbdavys nesudaro darbo sutarties raštu arba nepraneša Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai mažiausiai prieš vieną darbo dieną iki darbo pradžios apie darbuotojo priėmimą į darbą;

2) dirba trečiosios šalies pilietis, įdarbintas nesilaikant norminių teisės aktų, reglamentuojančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą, nustatytos tvarkos.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

2. Darbdavys nelaikomas pažeidusiu šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, jeigu, įdarbindamas trečiosios šalies pilietį, įvykdo šias sąlygas:

1) ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo sutarties sudarymo dienos yra gautas leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ar kitas dokumentas, suteikiantis teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu pagal įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ trečiosios šalies pilietis nėra atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, arba trečiosios šalies pilietis įgyvendinant stambiaus projekto investicijų sutartį ar investicijų sutartį, sudarytą tarp investuotojo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkto pagrindu, ir ne vėliau kaip darbo sutarties sudarymo dieną yra pateiktas prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi Investicijų įstatymo 13¹ straipsnio 3 dalies arba 15⁵ straipsnio 6 dalies pagrindu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

Nr. [XIII-3164](#), 2020-06-26, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15497

Nr. [XIV-379](#), 2021-06-08, paskelbta TAR 2021-06-14, i. k. 2021-13523

2) darbo Lietuvos Respublikoje laikotarpiu saugo šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų dokumentų kopijas ir pateikia jas Valstybinei darbo inspekcijai, Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) ar kitai šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytai institucijai jų reikalavimu.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, kai darbdavys žinojo, kad leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ar kitas dokumentas, suteikiantis teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje buvo suklastoti.

4. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, nustačiusi, kad darbdavys padarė šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą, neatsižvelgdama į formalią nelegaliai dirbančio ir (ar) nelegalų darbą leidusio dirbti asmens veiklos išraišką:

1) jeigu darbo santykiai nėra pasibaigę, įpareigoja darbdavį sudaryti rašytinę darbo sutartį su nelegaliai dirbusiu asmeniu ir pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai, kad darbo sutartis sudaryta ir darbuotojas priimtas į darbą;

2) įpareigoja darbdavį sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą, išskyrus atvejį, kai šis atlyginimas buvo sumokėtas;

3) šio įstatymo nustatyta tvarka skiria baudą darbdaviui nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio, jau bausto už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia baudą darbdaviui nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

5. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, nustačiusi, kad darbdavys padarė šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą pažeidimą, neatsižvelgdama į formalią nelegaliai dirbančio ir (ar) nelegalų darbą leidusio dirbti asmens veiklos išraišką:

1) įpareigoja darbdavį nutraukti darbo santykius su nelegaliai dirbančiu asmeniu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo;

2) įpareigoja darbdavį sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą, išskyrus atvejį, kai šis atlyginimas jau buvo sumokėtas;

3) įpareigoja darbdavį sumokėti visas šioje dalyje numatytų sumų pervedimo į šalį, į kurią grįžo ar buvo grąžintas trečiosios šalies pilietis, išlaidas ir trečiosios šalies piliečio grąžinimo išlaidas;

4) šio įstatymo nustatyta tvarka skiria baudą darbdaviui nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio, jau bausto už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia baudą darbdaviui nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį;

5) duomenų teikimo sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka perduoda informaciją apie nelegaliai dirbantį ar dirbusį asmenį (vardas, pavardė, asmens kodas (jeigu asmens kodo neturi, –

gimimo data), nelegalaus darbo pradžios data, darbdavio juridinio asmens pavadinimas ir kodas, šiam juridiniam asmeniui atstovaujančio asmens vardas, pavardė ir asmens kodas (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo, – jo vardas ir pavardė, asmens kodas) Migracijos departamentui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

6. Be šio straipsnio 5 dalyje numatytų pasekmių, darbdaviams, padariusiems šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą pažeidimą, gali būti taikomi:

1) apribojimas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;

2) teisės gauti subsidijas, išmokas ar kitą valstybės pagalbą, įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą ir kitą paramą, išskyrus tiesioginę Europos Sąjungos paramą, atėmimas iki 5 metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;

3) įpareigojimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka grąžinti tam tikrą dalį arba visas per 12 mėnesių laikotarpį iki nelegalaus darbo nustatymo suteiktų subsidijų, išmokų ar kitos valstybės pagalbos, įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą ir kitą paramą, išskyrus tiesioginę Europos Sąjungos paramą, lėšas.

7. Jeigu darbdavys, nelegaliai įdarbinęs trečiosios šalies pilietį dirbti tam tikrą darbą, yra subrangovas arba įmonė, atsiuntusi trečiosios šalies pilietį laikinai dirbti (toliau – siunčiančioji užsienio įmonė) į įmonę Lietuvos Respublikoje pagal sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo (toliau – priimančioji Lietuvos įmonė), rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą, išskyrus atvejį, kai jie raštu iš subrangovo arba siunčiančiosios užsienio įmonės pareikalavo pateikti trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, ir ėmėsi priemonių jų teisingumui patikrinti. Jeigu rangovas ar kiti subrangovai arba priimančioji Lietuvos įmonė žinojo apie tai, kad darbdavys yra nelegaliai įdarbinęs trečiosios šalies pilietį, jie taip pat yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą. Subsidiarios rangovo ar subrangovų arba priimančiosios Lietuvos įmonės atsakomybės esmė – tiek šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, tiek nelegaliai dirbęs trečiosios šalies pilietis turi teisę nukreipti savo piniginių reikalavimą į rangovą ar subrangovus per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią suėjo jų piniginio reikalavimo darbdaviui terminas, tačiau darbdavys jų piniginio reikalavimo nepatenkino arba patenkino neviseškai. Darbdavys arba siunčiančioji užsienio įmonė ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžios raštu turi informuoti rangovą arba priimančiąją Lietuvos įmonę apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, nurodydami šio trečiosios šalies piliečio vardą, pavardę ir

darbo Lietuvos Respublikoje pradžios datą. Rangovo arba priimančiosios Lietuvos įmonės, gavusių iš darbdavio arba siunčiančiosios užsienio įmonės informaciją apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, reikalavimu darbdavys arba siunčiančioji užsienio įmonė turi pateikti rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei turimus dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija taip pat skiria rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei baudą nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį trečiosios šalies pilietį, išskyrus atvejį, kai rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė raštu iš subrangovo arba siunčiančiosios užsienio įmonės pareikalavo pateikti trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, ir ėmėsi priemonių jų teisingumui patikrinti. Tokie patys veiksmai, padaryti rangovo arba priimančiosios Lietuvos įmonės, jau baustų už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei baudą nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį trečiosios šalies pilietį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-379](#), 2021-06-08, paskelbta TAR 2021-06-14, i. k. 2021-13523

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

8. Nelegaliai dirbęs asmenys turi teisę reikalauti jiems priklausančio nesumokėto darbo užmokesčio darbo ginčams dėl teisės nagrinėti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

9. Šio straipsnio 4 dalies 2 punkte, 5 dalies 2 ir 3 punktuose ir 8 dalyje nurodytais atvejais laikoma, kad nelegalaus darbo santykiai tęsiasi 3 mėnesius iki nelegalaus darbo fakto nustatymo dienos, o darbuotojui mokama nelegalaus darbo fakto nustatymo dieną galiojanti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga. Ši nuostata netaikoma tais atvejais, kai šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija ar darbuotojas įrodo, kad jam mokėtas didesnis darbo užmokestis, arba darbdavys, pripažindamas nelegalų darbą, įrodo, kad nelegalaus darbo laikotarpis buvo trumpesnis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

10. Šio straipsnio 4 dalies 3 punkte, 5 dalies 4 punkte ir 7 dalyje nurodyta bauda skiriama, jeigu padaryta veika neužtraukia atsakomybės fiziniam ar juridiniam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą ar Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

56¹ straipsnis. Skaidriai dirbančio asmens identifikavimas

1. Skaidriai dirbančiu asmeniu laikomas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka suformuotą skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą

turintis fizinis asmuo, atliekantis darbą pagal darbo sutartį arba vykdamas savarankišką veiklą, kuriam (kuriai) atlikti (vykdyti) pagal specialiuosius įstatymus privaloma turėti galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, o tais atvejais, kai tokiam asmeniui skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, privaloma turėti skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 15¹ straipsnio 8 dalyje, pagrindžiančius dokumentus (toliau – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiantys dokumentai).

2. Darbdavys užtikrina, kad jo darbuotojai galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, kurį pagal specialiuosius įstatymus jiems privalu turėti, arba tais atvejais, kai jiems skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus turėtų darbo vietoje ir (ar) atlikdami darbus ir pateiktą jį šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms jų atliekamo patikrinimo metu, darbdavio užsakovams, kuriems atlieka darbdavio pavestus darbus ar teikia paslaugas, taip pat specialiuosiuose įstatymuose nurodytoms kontrolės institucijoms jų atliekamo patikrinimo metu ir (ar) specialiuosiuose įstatymuose nurodytiems asmenims.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyto reikalavimo, kad komandiruojamas laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką darbuotojas turėtų galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, o tais atvejais, kai jam skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus, laikymąsi užtikrina įmonė Lietuvos Respublikoje arba fizinis asmuo, į kurią (pas kurį) komandiruojamas laikinai dirbti užsienietis ir kuri (kuris) teikia informaciją įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

57 straipsnis. Užsieniečių įdarbinimo ir informavimo apie įdarbintus arba komandiruojamus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimai ir atsakomybė už juos

1. Užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimais laikomi darbdavio, įdarbinusio trečiosios šalies pilietį, veiksmai, kai jis:

1) ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo sutarties sudarymo dienos nepareikalauja iš trečiosios šalies piliečio pateikti galiojantį leidimą gyventi Lietuvos

Respublikoje ar kitą dokumentą, suteikiantį teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, kai jį privaloma turėti;

2) nepateikia dokumentų, patvirtinančių trečiosios šalies piliečio turimą kvalifikaciją, susijusią su atliktinu darbu, arba vienų metų trečiosios šalies piliečio darbo patirtį per pastaruosius 3 metus, susijusią su atliktinu darbu, kai vertinama užsieniečio kvalifikacija arba darbo patirtis ir darbdavys įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka institucijoms, nagrinėjančioms trečiosios šalies piliečio prašymą išduoti nacionalinę vizą arba leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ar darbdavio prašymą išduoti leidimą dirbti ar priimti sprendimą dėl trečiosios šalies piliečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, teikė informaciją apie trečiosios šalies piliečio turimą kvalifikaciją, susijusią su darbu, arba vienų metų trečiosios šalies piliečio darbo patirtį per pastaruosius 3 metus, susijusią su atliktinu darbu;

3) darbo Lietuvos Respublikoje laikotarpiu nesaugo šio įstatymo 56 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų dokumentų kopijų ir (ar) nepateikia jų Valstybinei darbo inspekcijai, Migracijos departamentui ar kitoms šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms jų reikalavimu;

4) įdarbina trečiosios šalies pilietį pagal laikinojo darbo sutartį taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse, išskyrus atvejį, kai pagal laikinojo darbo sutartį įdarbina trečiosios šalies pilietį, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu;

5) įdarbina trečiosios šalies pilietį nesilaikydamas įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų.

2. Informavimo apie įdarbintus arba komandiruojamus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimu laikomi tokie darbdavio arba įmonės, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, veiksmai, kai nesilaikoma įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 8 dalyje ar 103 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Valstybinė darbo inspekcija, nustačiusi, kad darbdavys arba įmonė, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, padarė šio straipsnio 1 ir (ar) 2 dalyje numatytą pažeidimą, šio įstatymo nustatyta tvarka skiria darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, baudą nuo 200 iki 400 eurų už kiekvieną padarytą pažeidimą. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio arba įmonės, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, jau baustų už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, baudą nuo 400 iki 800 eurų už kiekvieną padarytą pažeidimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-379](#), 2021-06-08, paskelbta TAR 2021-06-14, i. k. 2021-13523

58 straipsnis. Nedeklaruotas darbas ir atsakomybė už jį

1. Nedeklaruotu darbu vadinamos fizinio asmens (darbuotojo) pavaldžiai kitam asmeniui (darbdaviui) ir jo naudai atlygintinai atliekamos darbo funkcijos, kai Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka darbo laiko apskaitos dokumentuose nėra pažymėta:

- 1) darbuotojo dirbti viršvalandžiai;
- 2) darbuotojo darbo laikas švenčių dieną, poilsio dieną, jeigu jis nenustatytas pagal grafiką;
- 3) darbuotojo darbo laikas naktį.

2. Prievolę įtraukti į apskaitos dokumentus šio straipsnio 1 dalyje nurodytas darbuotojo atliekamas darbo funkcijas darbdavys privalo įvykdyti iki darbo dienos darbovietėje pabaigos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

3. Valstybinė darbo inspekcija, nustčiusi, kad darbdavys padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą:

- 1) įpareigoja darbdavį atkurti iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, dėl kurių buvo konstatuotas nedeklaruotas darbas;
- 2) skiria baudą darbdaviui nuo 200 iki 600 eurų. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio, jau bausto už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia baudą darbdaviui nuo 600 iki 1 200 eurų.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

4. Darbuotojai, kurių atliktos darbo funkcijos Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka darbo laiko apskaitos dokumentuose nebuvo pažymėtos, turi teisę reikalauti jiems nesumokėto darbo užmokesčio darbo ginčams dėl teisės nagrinėti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta bauda skiriama, jeigu padaryta veika neužtraukia atsakomybės fiziniam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

59 straipsnis. Nedeklaruota savarankiška veikla ir jos teisinės pasekmės

1. Nedeklaruota savarankiška veikla yra fizinio asmens veikla, atitinkanti individualios veiklos požymius, tačiau asmuo ją vykdo:

- 1) neįsiregistravęs mokesčių įstatymų nustatyta tvarka;

2) įsiregistravęs mokesčių įstatymų nustatyta tvarka, bet nedeklaruodamas pajamų arba deklaruodamas mažesnes pajamas, negu faktiškai gavo iš tokios individualios veiklos.

2. Nedeklaruotą savarankišką veiklą vykdančias fizinis asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

59¹ straipsnis. Savarankiškai dirbantiems asmenims taikomų skaidriai dirbančio asmens identifikavimo reikalavimų pažeidimas

Skaidriai dirbančio asmens identifikavimo reikalavimų pažeidimu laikoma individualios veiklos požymius atitinkanti savarankiškai dirbančio asmens veikla, kuri vykdoma neturint galiojančio skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodo, o tuo atveju, kai jam skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, – neturint skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančių dokumentų, jeigu specialiuosiuose įstatymuose numatyta pareiga jį (juos) turėti arba jeigu ši veikla vykdoma nepateikiant jo (jų) šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms ar specialiuosiuose įstatymuose nurodytoms kontrolės institucijoms.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

59² straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statybvietėje esančių asmenų identifikavimo reikalavimų nevykdymą

1. Už Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 22¹ straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų pažeidimą juridiniam asmeniui – statytojui (užsakovui) ar jo įgaliotam rangovui skiriama bauda nuo 2 000 iki 5 000 eurų.

2. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens – statytojo (užsakovo) ar jo įgalioto rangovo, bausto bauda už šio straipsnio 1 dalyje nustatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo 5 000 iki 7 000 eurų.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

60 straipsnis. Baudos skyrimas

1. Šio įstatymo 56 straipsnyje numatytų pažeidimų bylas nagrinėja ir baudas skiria šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytos institucijos. Šio įstatymo 59² straipsnyje nurodytas bylas nagrinėja ir baudas skiria Valstybinė darbo inspekcija ar Valstybinė mokesčių inspekcija. Šio įstatymo 57 ir 58 straipsniuose numatytų pažeidimų bylas nagrinėja ir baudas skiria Valstybinė darbo inspekcija. Šie pažeidimai tiriami, pažeidimų protokolai surašomi ir bylos nagrinėjamos *mutatis mutandis* vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu.

2. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, skirdama šio įstatymo 56, 57 ir 58 straipsniuose numatytą baudą, jos dydį nustato pagal baudos minimumo ir maksimumo vidurkį, atsižvelgdama į tai, ar yra darbdavio – juridinio ar fizinio asmens – atsakomybę lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, baudos dydis mažinamas nuo vidurkio iki minimumo, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, baudos dydis didinamas nuo vidurkio iki maksimalaus dydžio. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos dydžio mažinimas ar didinimas turi būti motyvuotas. Bauda išieškoma į valstybės biudžetą. Šios dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai Valstybinė darbo inspekcija ar Valstybinė mokesčių inspekcija skiria šio įstatymo 59² straipsnyje numatytas baudas.

3. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad asmuo, padaręs pažeidimą, užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, iki pažeidimo tyrimo pradžios pažeidimą nutraukė, pripažino padaręs pažeidimą, padėjo įgaliotiems pareigūnams atlikti pažeidimo tyrimą, geranoriškai atlygino žalą, taip pat labai sunki juridinio asmens finansinė padėtis.

4. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad asmuo trukdė atlikti pažeidimo tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą, nepaisydamas šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytų institucijų įgaliotų pareigūnų įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus.

5. Šio įstatymo 56, 57, 58 ir 59² straipsniuose numatytos baudos gali būti skiriamos ne vėliau kaip per 2 metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – per 2 metus nuo jo paaikšėjimo dienos.

6. Baudos skyrimas gali būti ginčijamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

V SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ IR GINČŲ DĖL UŽIMTUMO RĖMIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR DARBO RINKOS PASLAUGŲ TEIKIMO NAGRINĖJIMAS

61 straipsnis. Atsakomybė

Nustačius, kad asmeniui buvo pritaikytos užimtumo rėmimo priemonės pagal neteisusiai įformintus ar suklastotus dokumentus arba dėl žinomai neteisingos informacijos pateikimo arba jos nepateikimo, asmens dalyvavimo užimtumo rėmimo priemonėse išlaidos, kurios buvo finansuotos šiame įstatyme nustatyta tvarka ir lėšomis, arba išlaidos, atsiradusios atlikus kitus

neteisėtus veiksmus, įstatymų nustatyta tvarka išieškamos iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus arba duomenis, ir kitų kaltų asmenų.

62 straipsnis. Ginčų nagrinėjimas

Ginčai dėl šio įstatymo taikymo nagrinėjami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

63 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-143](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29772

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2017 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-143](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29772

3. Darbdavių pasiūlymai ar paraiškos, pateikti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, priimami pagal jų pateikimo dieną galiojusias Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 su visais pakeitimais ir papildymais bei šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas, taip pat sutartis, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, taikomos Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo Nr. X-694 su visais pakeitimais ir papildymais bei šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos, galiojusios sutarčių sudarymo metu.

64 straipsnis. Įstatymo pripažinimas netekusiu galiu

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymą Nr. X-694 su visais pakeitimais ir papildymais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje.

2. 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą.

3. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai.

4. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/EB dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių.

5. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija).

6. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų.

7. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis.

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-143](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29772

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 63 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-416](#), 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-14, i. k. 2017-10024

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 13, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 46, 48, 56, 57, 58, 60 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 39-1 straipsniu įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-890](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21492

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 III skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo ir 12, 20, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12-1 straipsniu įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-941](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21627

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 13, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 39-1, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1342](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11437

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35, 37, 38, 39, 39-1, 40, 41, 44, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir 51, 52, 53 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1729](#), 2018-12-11, paskelbta TAR 2018-12-19, i. k. 2018-20874

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35, 37, 38, 39, 39-1, 40, 41, 44, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir 51, 52, 53 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1342 3 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2082](#), 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07321

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2341](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12405

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 35, 56, 57, 58 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 30-1 straipsniu įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2370](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12450

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT41-N12/2019](#), 2019-10-31, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17396

Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 5 punkto ir 24 straipsnio 4 dalies 4 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2133](#), 2019-05-28, paskelbta TAR 2019-05-31, i. k. 2019-08712

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2428](#), 2019-09-19, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16066

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 12, 20, 22, 24, 25, 35, 41, 42, 45, 47, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 30-2 straipsniu įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2822](#), 2020-03-17, paskelbta TAR 2020-03-18, i. k. 2020-05703

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5-1 straipsniu ir 24, 25, 35, 37, 41, 42, 44 straipsnių pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2846](#), 2020-04-07, paskelbta TAR 2020-04-09, i. k. 2020-07511

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1, 13, 24, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 44, 49 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2877](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09849

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2878](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-07, i. k. 2020-09848

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 8, 10, 22, 24, 25, 37, 44, 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2882](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10371

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1, 20, 25, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 47, 55 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 48-1 straipsniu įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3005](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-11, i. k. 2020-12829

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 41, 42, 44 ir 48-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3211](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15404

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5-2 straipsniu įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3164](#), 2020-06-26, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15497

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymas

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-35](#), 2020-12-03, paskelbta TAR 2020-12-15, i. k. 2020-27343

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-131](#), 2020-12-23, paskelbta TAR 2020-12-29, i. k. 2020-28988

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 38, 41, 42 ir 48-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-172](#), 2021-01-14, paskelbta TAR 2021-01-19, i. k. 2021-00841

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 35 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-351](#), 2021-05-27, paskelbta TAR 2021-06-09, i. k. 2021-13151

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-379](#), 2021-06-08, paskelbta TAR 2021-06-14, i. k. 2021-13523

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-811](#), 2021-12-21, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27389

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 10 straipsnio pakeitimo įstatymas

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-463](#), 2021-06-29, paskelbta TAR 2021-07-08, i. k. 2021-15522

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 IV skyriaus pavadinimo, 55, 56, 57, 60 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56-1, 59-1, 59-2 straipsniais įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-859](#), 2021-12-23, paskelbta TAR 2021-12-30, i. k. 2021-27754

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 IV skyriaus pavadinimo, 55, 56, 57, 60 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 59-1, 59-2 straipsniais įstatymo Nr. XIV-463 pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-911](#), 2022-01-20, paskelbta TAR 2022-01-27, i. k. 2022-01287

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymas

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1106](#), 2022-05-19, paskelbta TAR 2022-06-01, i. k. 2022-11864

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39-1, 40, 44, 46, 47, 48, 48-1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39-2, 39-3 ir 48-2 straipsniais įstatymas

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1287](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15436

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 25, 30-1, 48, 56-1 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymas

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1233](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15599

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1304](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15631

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1390](#), 2022-07-19, paskelbta TAR 2022-07-25, i. k. 2022-16117

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30-2, 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymas

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-2084](#), 2023-06-22, paskelbta TAR 2023-06-27, i. k. 2023-12872

Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 39-2 ir 39-3 straipsnių pakeitimo įstatymas